

NOVA UNIVERZA
UNIVERZITETNA KNJIŽNICA NOVE UNIVERZE

Sanja Stepanović

**UPORABNIŠKE NAVADE ŠTUDENTOV NOVE UNIVERZE PRI
UPORABI TISKANIH IN ELEKTRONSKIH INFORMACIJSKIH
VIROV**

Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Ljubljana, 2025

Ključna dokumentacijska informacija

Ime in PRIIMEK: Sanja Stepanović

Naslov pisne naloge: Uporabniške navade študentov Nove univerze pri uporabi tiskanih in elektronskih informacijskih virov

Kraj: Ljubljana

Leto: 2025

Št. strani: 37

Št. slik: 9

Št. preglednic: 13

Št. prilog: 1

Št. strani prilog: 4

Št. referenc: 54

Strokovno usposabljanje za bibliotekarski izpit je potekalo v: Univerzitetni knjižnici Nove univerze.

Mentor v času strokovnega usposabljanja: mag. Jakob Klemenčič, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za umetnostno zgodovino

UDK: 027.021: 004.65

Ključne besede: univerzitetne knjižnice, uporabniki, bralne navade, izbira, informacijski viri

Izvleček:

V sodobnem visokošolskem prostoru se študentje poleg klasičnega tiskanega gradiva vse pogostejše srečujejo s potrebo po uporabi elektronskih virov, to pa zahteva dodatne informacijske, medijske in digitalne veščine. Kljub temu tiskani viri še vedno predstavljajo pomemben temelj znanstvenega in študijskega dela, medtem ko digitalizacija omogoča hiter in oddaljen dostop do informacij. Univerzitetna knjižnica Nove univerze se je, kot vsaka sodobna knjižnica, znašla pred izzivi, ki jih prinaša digitalizacija gradiva, zato svojim uporabnikom ponuja širok spekter tako fizičnih kot elektronskih virov. Glavni namen raziskave je ugotoviti, katere vire – tiskane ali elektronske – študentje Nove univerze pogostejše uporabljajo pri študijskih obveznostih, ter raziskati dejavnike, ki vplivajo na njihovo izbiro. V teoretičnem delu smo predstavili osnovne pojme in fenomene, povezane z razvojem prenosa informacij v obliki besedila skozi zgodovino, njihovo današnjo pojavnost in načine vrednotenja informacij. Obravnavali smo tudi dejavnike, ki vplivajo na izbiro informacijskih virov, kot so medijska in informacijska pismenost ter načini uporabe informacij. Raziskovalne podatke smo zbrali s pomočjo spletnega anketnega vprašalnika, ki smo ga posredovali študentom Nove univerze z veljavnim študentskim statusom. Pridobljeni rezultati bodo uporabni pri oblikovanju nabavne politike knjižnice in lahko prispevajo k oblikovanju ponudbe informacijskih virov, ki bo ustrezala potrebam uporabnikov.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
1.1 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE	1
1.2 METODOLOGIJA DELA	2
1.3 PREDSTAVITEV UNIVERZITETNE KNJIŽNICE NOVE UNIVERZE	3
2.1 DEFINICIJE OSNOVNIH POJMOV	4
2.2 KRATKA ZGODOVINA PISMENOSTI IN PRENOSA INFORMACIJ PREK BESEDILA	5
2.3 INFORMACIJSKO VEDENJE IN MODELI ISKANJA INFORMACIJ	7
2.4 MEDIJSKA, INFORMACIJSKA IN DIGITALNA PISMENOST	8
2.5 SORODNE RAZISKAVE	9
3 RAZISKAVA O UPORABNIŠKIH NAVADAH ŠTUDENTOV NOVE UNIVERZE PRI UPORABI TISKANIH IN ELEKTRONSKIH INFORMACIJSKIH VIROV	11
3.1 POTEK RAZISKAVE	11
3.2 REZULTATI RAZISKAVE	12
4 RAZPRAVA	29
4.1 PRIMERJAVA SORODNIH RAZISKAV Z UGOTOVITVAMI ŠTUDIJE O UPORABI ELEKTRONSKIH IN TISKANIH VIROV MED ŠTUDENTI NOVE UNIVERZE	33
5 ZAKLJUČEK	34
6 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA	35
Priloga 1: Anketni vprašalnik	I

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1: Vrste gradiva, ki ga študentje Nove univerze uporabljajo med študijskim procesom (n = 44)	13
Preglednica 2: Vrste gradiva, ki ga uporabljajo študentje Nove univerze pri študijskem procesu – rezultati razdeljeni na podlagi stopnje študija	14
Preglednica 3: Vrste gradiva, ki ga uporabljajo študentje Nove univerze pri študijskem procesu – rezultati razdeljeni na podlagi povprečja študijskih ocen	15
Preglednica 4: Oblika gradiva, ki ga študentje najraje uporabljajo med študijskim procesom - odgovori razvrščeni na podlagi načina študija (n = 44)	16
Preglednica 5: Oblika gradiva, ki ga študentje najraje uporabljajo med študijskim procesom – odgovori so razvrščeni na podlagi starosti študenta (n = 44)	17
Preglednica 6: Prikaz dejavnikov, ki vplivajo na izbiro literature pri študentih Nove univerze (n = 44)	18
Preglednica 7: Dejavniki, ki vplivajo na izbiro literature, razporejeni na podlagi stopnje	19
Preglednica 8: Uporaba podatkovnih baz v namen študija pri študentih Nove univerze, razvrščenih na podlagi stopnje študija	21
Preglednica 9: Pogostost uporabe podatkovnih baz, ki jih študentom ponuja UKNU (n = 38)	22
Preglednica 10: Prikaz navad glede izbire virov pri študentih Nove univerze (n = 44)	23
Preglednica 11: Mnenja o zanesljivosti in uporabi informacijskih virov (n = 44)	24
Preglednica 12: Motivacija za študij pri študentih Nove univerze (n = 44)	25
Preglednica 13: Motiv za vpis študijskih programov Nove univerze (n = 44)	26

KAZALO SLIK:

Slika 1: Oblika gradiva, ki ga študentje najraje uporabljajo med študijskim procesom (n = 44).....	16
Slika 2: Uporaba podatkovnih baz v namen študija pri študentih Nove univerze (n = 44).....	20
Slika 3: Enostavnost uporabe vmesnikov podatkovnih baz (n = 38)	21
Slika 4: Razlogi za neuporabo podatkovnih baz (n = 6)	23
Slika 5: Prioritete študentov Nove univerze pri izbiri študija (n = 44)	26
Slika 6: Stopnja študija anketirancev (n = 44)	27
Slika 7: Odstotek rednih in izrednih študentov Nove univerze (n = 44).....	28
Slika 8: Povprečje študijskih ocen študentov Nove univerze (n = 44).....	28
Slika 9: Starostna doba anketirancev (n = 44).....	29

Iskreno se zahvaljujem Ludwigu za neomajno podporo in pomoč med pisanjem pisne naloge za bibliotekarski izpit.

1 UVOD

Skladno s časom in izrazitimi tehnološkimi spremembami so se preoblikovali tudi načini uporabe informacij in nosilci besedilnih vsebin. Čez zgodovino so se mediji spreminjali, vendar je bila vsebina največkrat predstavljena v obliki besedila, zapisanega s pismenkami oziroma v nekaterih kulturah s piktogrami, medijski nosilci pa so se spreminjali od kamna, glinenih ploščic, papirusa, svile, pergamenta, papirja do elektronskih medijev. Poleg načina konzumiranja se je spremenil tudi dostop do informacij, ki so v veliki meri dostopne prek spleta, bodisi v zameno za plačilo bodisi brezplačno. Z množičnostjo dostopnih informacij so se pojavili tudi številni problemi, ki v prejšnjih stoletjih niso bili del intelektualne tradicije, in sicer sposobnosti in veščine vrednotenja informacij, kar je v času hiperprodukcije le-teh zelo zahtevna naloga. Dejavnik omejitve kakovostne izbire je lahko tudi tehnološka bariera, saj je dostop do informacij med drugim pogojen z usposobljenostjo za uporabo sodobnih tehnologij, ki so zmeraj bolj zapletene, kar prizadene predvsem starejše oziroma konservativnejše uporabnike informacij.

Univerzitetna knjižnica Nove univerze ponuja študentom dostop do učnih gradiv v fizični in elektronski obliki. Glede na to, da so kljub več desetletij trajajočemu konceptu in pojavnosti baze podatkov še vedno relativna novost med povprečnimi uporabniki, bomo raziskali, kakšen odnos in kakšne uporabniške navade imajo študentje Nove univerze, tako glede na stopnjo študija kot tudi glede na generacijsko pripadnost. Kot je že omenjeno, si mora poleg strokovne usmerjenosti posameznik posebej prizadevati za razvoj veščin uporabe in iskanja informacij, ki podpirajo študij in omogočajo razvoj znotraj okvirjev stroke, kar seveda predstavlja dodaten napor ob opravljanju študijskih obveznosti. Zato bomo na kratko preučili tudi vpliv motiviranosti za študij in odnos študentov do nosilcev informacij, ki jih ponujamo v knjižnici.

1.1 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

Namen raziskave v okviru pisne naloge je preučevanje trenutnih uporabniških navad študentov Nove univerze pri uporabi elektronskih in tiskanih virov. V ta namen smo postavili raziskovalna vprašanja in hipoteze.

Raziskovalna vprašanja:

1. Katero obliko virov študentje Nove univerze raje uporabljajo med študijskim procesom?

2. Ali so prostorski in časovni dejavniki tisti, ki vplivajo na preference študentov pri izbiri informacijskih virov?
3. Kako sta medijska in informacijska pismenost in motivacija za študij povezani z informacijskim vedenjem študentov Nove univerze?

Hipoteze:

H1: Študentje Nove univerze so pri študijskem procesu bolj naklonjeni uporabi elektronskih kot tiskanih virov.

H2: Ključni dejavniki, ki vplivajo na izbiro oblike vira, so takojšnja dostopnost, učne navade, medijska in informacijska pismenost, motivacija ipd.

H3: Študentje imajo relativno visoko stopnjo medijske in informacijske pismenosti in na podlagi te uspešno rešujejo svoje informacijske potrebe.

Ugotovitve na podlagi rezultatov raziskave bodo uporabne pri nadaljnjem razvoju knjižnične zbirke in v knjižničnem poslovanju, saj je namen knjižnice oblikovanje ponudbe, ki je v skladu z dejanskimi potrebami in navadami uporabnikov.

1.2 METODOLOGIJA DELA

Pisna naloga je sestavljena iz teoretičnega in empiričnega dela. Teoretični del temelji na predstavitvi pregleda in dejstev obstoječih raziskav na področju informacijskih virov v času digitalizacije, uporabe elektronskih in tiskanih oblik nosilcev informacij ter tudi na tematiki, ki je širše povezana z obravnavano problematiko, kot so vplivi medijske pismenosti in psiholoških dejavnikov. Celotno problematiko raziskave bomo najprej predstavili teoretično s kratko zgodovino razvoja nosilcev informacij in njihove uporabe vse do današnjega časa. Nazadnje bomo primerjali pridobljene rezultate z izsledki drugih raziskav in poskušali na podlagi teh analiz najti vzročno-posledične povezave s pridobljenimi rezultati. Sama tematika, ki jo obdelujemo v nalogi¹, zajema precej kompleksno opazovanje z več zornih kotov in upoštevanje ter vpletanje socioloških, psiholoških in pedagoških dejavnikov, ki so nujni za širše razumevanje problematike uporabniških navad. K celotni problematiki bomo pristopili z metodo dedukcije, kar pomeni, da bomo najprej predstavili splošna dejstva in se nato posvetili detajlom, ki bodo večinoma predstavljeni v empiričnem delu raziskave. Dodatne podatke za

¹ Uporabniške navade študentov Nove univerze pri uporabi tiskanih in elektronskih informacijskih virov

bolj natančno analizo smo pridobili iz samoevalvacijskih poročil Univerzitetne knjižnice Nove univerze in iz statističnih poročil.

1.3 PREDSTAVITEV UNIVERZITETNE KNJIŽNICE NOVE UNIVERZE

Univerzitetna knjižnica Nove univerze (v nadaljevanju UKNU) je nesamostojna visokošolska knjižnica, ki deluje znotraj visokošolskega zavoda Nova univerza. Centralna enota knjižnice je na Mestnem trgu 23 v Ljubljani, medtem ko sta dve izposojevalni enoti locirani v Kranju in Novi Gorici. V razvid knjižnic po Pravilniku o razvidu knjižnic (2017) je bila vpisana 19. 6. 2017, kasneje, 8. 9. 2024, pa še v prenovljeni razvid kot knjižnica, ki ima pravnomočno odločbo o izpolnjevanju pogojev za izvajanje knjižnične javne službe (BibSiSt – razvid knjižnic, b. d.). UKNU vsem uporabnikom zagotavlja dostop do najaktualnejše znanstvene in strokovne literature s področij študijskih programov, ki jih ponuja Nova univerza. Poleg posredovanja knjižnične zbirke je njena funkcija tudi omogočiti lažji dostop do svetovnih spletnih virov in relevantnih podatkovnih zbirk, ki naj bi bili uporabnikom dostopni tudi izven knjižničnih prostorov. Poleg osnovnih nalog knjižnice v okviru njenega poslanstva (zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje informacij) podpirajo knjižnični delavci tudi raziskovalno dejavnost raziskovalnih skupin, delujočih znotraj Nove univerze. Leta 2024 je imela UKNU 563 aktivnih članov knjižnice, od česar je 521 članov sodilo v skupino študentov (Univerzitetna knjižnica Nove univerze, 2025, str. 17). Knjižna zbirka je štela 14.997 enot knjižničnega gradiva, medtem ko je v letu 2024 pridobljenih 251 novih enot knjižničnega gradiva (Univerzitetna knjižnica Nove univerze, 2025, str. 9). Poleg posodabljanja fizične zbirke je uporabnikom UKNU omogočala dostop do podatkovnih baz znanja in repozitorijev, tako na lokaciji kot prek oddaljenega dostopa, do najnovejših znanstvenih dosežkov znotraj znanstvenih področij, ki jih pokriva Nova univerza. Na ta način UKNU omogoča uporabnikom dostop do celotnih besedil v približno 8510 elektronskih serijskih publikacijah in do okvirno 30.000 elektronskih knjig (Univerzitetna knjižnica Nove univerze, 2025, str. 11). Dostop do e-virov omogoča UKNU s samostojno nabavo in s sodelovanjem v konzorcijih COSEC in Centralna tehnična knjižnica (v nadaljevanju CTK). V okvirju sodelovanja s konzorcijem COSEC, UKNU pridobi dostop do baz Sage Journals, EBSCO Academic Search Premier, medtem ko s sodelovanjem v konzorciju CTK, UKNU pridobi dostop do Scopusa in Springer Nature Linka. Samostojno pa uporabnikom knjižnica zagotavlja dostop do baz EBSCO Military and Government Collection, IUS-Info kot tudi do portala revije Pravna praksa. UKNU oziroma Nova univerza sodeluje v izgradnji oziroma samostojno ustvarja določene spletne baze podatkov (Komentarja ustave

Republike Slovenije iz let 2002 in 2011, ki sta prosto dostopna, ter iz leta 2019, ki je brezplačno dostopen iz prostorov UKNU) (Nova univerza, b. d.). Sodeluje v izgradnji repozitorija ReVIS (Repozitorij samostojnih visokošolskih in višješolskih izobraževalnih organizacij, b. d.).

2 TISKANI IN ELEKTRONSKI INFORMACIJSKI VIRI

2.1 DEFINICIJE OSNOVNIH POJMOV

Knjižnično gradivo: v knjižnično gradivo sodijo predmeti intelektualne ali umetniške vsebine, ki so zbrani in urejeni po določenih kriterijih s točno določenim namenom. Lahko je v obliki besedilnega, zvočnega ali slikovnega zapisa (Kanič idr., 2009, str. 106). V okviru pisne naloge nas glede forme gradiva zanima predvsem uporaba tiskanega in elektronskega gradiva oziroma virov, zato se bomo na definiranje teh tudi osredotočili.

Tiskano gradivo so informacijski viri, razmnoženi s tehniko tiska (Kanič idr., 2009, str. 327). Mednje uvrščamo monografske in serijske publikacije ter drobni tisk, ki zajema publikacije, ki obsegajo največ 4 strani (Kanič idr., 2009, str. 81). Tiskani mediji imajo identično strukturo, in sicer besedilo, natisnjeno na določenem materialu z določeno tehnologijo tiska (Radojković in Miletić, 2005, str. 107).

Elektronsko gradivo je definirano kot gradivo v elektronski obliki ali na elektronskem mediju. Elektronski viri sodijo med gradiva, do katerih dostopamo s pomočjo računalniške naprave ali s periferno strojno opremo (hardverjem), ki omogoča dostop do vira na fizičnem nosilcu (ISBD(ER), 2000, str. 1). V tovrstne vire sodijo elektronske knjige, elektronske revije, razne spletne strani in podatkovne baze (Kanič idr., 2009, str. 88). Glede na dostop razlikujemo lokalni dostop in dostop na daljavo. Med gradiva z lokalnim dostopom uvrščamo tista na fizičnih nosilcih, tj. na zgoščenki, USB-ključku ali katerikoli drugi pomnilniški napravi. Pri dostopu na daljavo z uporabnikovega gledišča ni fizičnega nosilca informacije, ampak mora posameznik uporabiti zaprto ali odprto omrežje oziroma splet (ISBD(ER), 2000, str. 1). V to kategorijo uvrščamo tudi trde diske v računalnikih (ISBD(ER), 2000, str. 4). Med viri, ki so v najpogostejši uporabi, so e-knjige, e-revije, e-avdiovizualni viri, e-slike in raznotere baze oziroma zbirke podatkov (Johnson idr., 2012, str. 3).

2.2 KRATKA ZGODOVINA PISMENOSTI IN PRENOSA INFORMACIJ PREK BESEDILA

Najzgodnejše pisave sežejo v tretje tisočletje pred našim štetjem, vendar primarna oziroma bralna pismenost še danes ni samoumevna. Večje prelomnice pri bralni pismenosti in (besedilnem) načinu prenosa informacij so bile: izum tiskarskega stroja s premičnimi črkami na prelomu iz srednjega v novi vek, uvajanje obveznega šolstva po Evropi (na Avstro-Ogrskem že sredi 18. stoletja – Marija Terezija, Jožef II.) in prva industrijska revolucija, ki je potekala v Britaniji v 19. stoletju (takrat so med drugim iznašli parni tiskarski stroj). Druga industrijska revolucija, ki je bila zaznamovana s pojavom medijev za prenos slike in zvoka, se je začela v 20. stoletju in je po nekaterih opredelitvah trajala vse do začetka 21. stoletja, medtem ko dandanes živimo čas tretje industrijske revolucije z iznajdbo novih tehnologij (avtomatizacija in umetna inteligenca) in novih energetskega virov (Koncilja, 2019). Vse omenjene prelomnice v zgodovini človeštva so povzročile tudi spremembo medijev in nosilcev informacij ter zahtevale prilagajanja in razvoj novih veščin oziroma pismenosti (Koren Ošljak idr., 2022, str. 57).

Materialni pisni arhivi omogočajo prožnost znanja v času in prostoru, kar omogoča med drugim kritično distanco do zapisanega materiala (van der Weel, 2014, str. 84). Prenos informacij v besedilni obliki se je začel v starem veku med prvimi organiziranimi civilizacijami, ko je prišlo tudi do organiziranja prvih knjižnic. Tisto, kar se je ohranilo čez čas, je besedilo, oblika rokopisov pa je imela celo vrsto oblik. Tako poznamo zapise na glinenih ploščicah, kamnu, papirusu, kovini, pergamentu, lesu, vosku, papirju in nazadnje v elektronskih oblikah (Stipišić, 1972, str. 11–16). Oblike besedil so spreminjale formo od zvitkov, kodeksov (v antiki sta ga tvorili dve poveščeni ploščici, od srednjega veka naprej pa se termin nanaša na vezane rokopise, pisane na pergamentu in kasneje tudi na papirju), tiskanih knjig in inkunabul (Stipišić, 1972, str. 22). Pisave kot sistemi znakov, ki vizualno reproducirajo določene elemente govornega jezika, so se od prvotnih piktogramov in ideografske pisave razvile prek zlogovne do črkovne pisave (pisava, kjer ima vsak glas svoj določeni znak), ki jo uporabljamo še danes (Stipišić, 1972, str. 27). Tiskana knjiga oz. tiskano besedilo, kot ga poznamo danes, je v zahodnem svetu nastalo sredi 15. stoletja, kar je radikalno spremenilo odnose v družbi. Od sredine devetnajstega stoletja naprej je civilizacija poleg dotedanjih pisanih (tudi ilustriranih) in tiskanih nosilcev sporočil iznašla nove načine za posredovanje govorne besede, in sicer s pomočjo gibljivih in negibljivih slik ter zvoka. Zadnja revolucija v prenosu besedil, ki smo ji priča, poteka v zadnjih

desetletjih. Brez minimalne zgodovinske odmaknjenosti še vedno ne moremo z zanesljivostjo oceniti njenih posledic. Besedila so, čeprav so na drugih nosilcih, ohranila analogne tipografske forme (van der Weel, 2014, str. 61). Digitalno okolje omogoča dostop tako do raznih delov besedil kot tudi, pogosto pod določenimi pogoji, do celotnih besedil. Prenos besedila prek spleta s pomočjo računalnikov ponuja nešteto možnosti predvsem na področju modalnosti in dostopa (v tehničnem smislu). Digitalizacija omogoča tudi neomejeno distribucijo besedila. Pozitivne strani so nizka cena, hiter dostop in možnost iskanja po vsebini, pri čemer se izognemo nekdanjemu zamudnejšemu iskanju s pomočjo tradicionalnih bibliografskih metod, kot je branje celotnih besedil pri iskanju informacij (van der Weel, 2014, str. 162–165). Tisto, kar bi morala biti demokratizacija ustvarjanja in porabe, a je zelo pogosto le metastaza informacij oz. informacijska preobremenjenost in privid izvirnosti ter avtentičnosti, je ustvarilo nov odnos med avtorjem in bralcem (van der Weel, 2014, str. 14) in terjalo razvoj novih veščin in znanj, kot so filtriranje informacij, združevanje informacij glede na pomen, vrednotenje informacij, analitični in sintetični pristop ter nenazadnje tudi kritični pristop do informacij (Gonnet, 1998, str. 28).

Prenos besedilnih izdelkov v digitalno okolje je pomenil tudi spremembo načina njegove produkcije. Nekoč samostojni izdelki so zdaj le del pahljače medijskih dejavnosti, ki jih splet ponuja. Na ta način se dosedanja organizacija tiska razkraja, medtem ko je kaotičnost značilna za digitalno okolje (van der Weel, 2014, str. 12). Prednosti, ki jih ohranja sistem informacij, oblikovan s strani knjižnice, pred osebno oziroma neomejeno uporabo spleta so organiziranost in klasifikacija informacij ter njihovo vrednotenje. Tiskan izdelek kot fizičen proizvod zaradi (predvsem) finančnih razlogov zahteva pozornost avtorja in založnika, ki določita, katera vsebina je primerna za vključitev v publikacijo, in vsebino pred objavo uredita po ustreznih standardih. Omeniti je treba še neomejene možnosti, ki jih splet ponuja knjižnicam in zgodovinskim arhivom, saj lahko gradivo digitalizirajo in omogočijo njegovo uporabo brez neposrednega ogrožanja originalnih virov.

Kljub prvotni namembnosti spleta kot omrežja za medsebojno komunikacijo majhne skupine znanstvenikov je splet zaradi svoje nehierarhične narave in široke dostopnosti ter možnosti dvosmerne komunikacije omogočil tudi možnost neselektivnega in neurejenega objavljanja (van der Weel, 2014, str. 179–180). Poleg neorganiziranosti je zaradi modalnosti računalniških sistemov poseben izziv tudi bralčev odnos do informacij. Spletno okolje ponuja v istem prostoru nešteto možnosti, ki so lahko motilci med iskanjem informacij. Značilen je tudi prehod iz

besedilnega v vse bolj pogosto slikovni medij in tudi preobrat od daljših h kratkim besedilnim oblikam (Kepić Mohar, 2023, str. 50). Tiskano gradivo je izoliran medij, kar spodbuja kontemplacijo in osebno komunikacijo z vsebino, to pa je pri uporabi spleta brez samodiscipline skorajda nemogoče. Po sistemu Baudrillardove simulacije simulakruma se zaradi spreminjanja bralnih navad spreminja tudi način pisanja, ki se v digitalnem okolju tako precej razlikuje od ustaljenih oblik prenosa sporočil pri analognih medijih. Kot primer lahko vzamemo krajšanje besedil in poenostavljen jezik pisanja. Nizek prag za ustvarjanje vsebine v spletnem okolju omogoča pojav informacij brez konkretne odgovornosti, družbenih zadržkov ipd., kar ima za posledico slabo, tj. povprečno ali podpovprečno kakovost (van der Weel, 2014, str. 186–187). Vse naštetu pripomore k mnenju, da je informacija s spleta nezanesljiva, da je torej vsebina omadeževana tudi z lokacijo in z obliko, kar pa je le relativno točno.

2.3 INFORMACIJSKO VEDENJE IN MODELI ISKANJA INFORMACIJ

Korenine uradnega preučevanja informacijskega vedenja segajo v čas po drugi svetovni vojni, in sicer v leto 1948, ter na konferenco britanske kraljeve družbe, ki se je posvetila preučevanju uporabe dokumentov (sicer le v krogu znanstvenikov). Šele v zgodnjih sedemdesetih letih so se v Veliki Britaniji začeli ukvarjati z iskanjem teorij in modelov v socialnih znanostih, ki bi jih lahko aplicirali na preučevanje informacijskega vedenja (Wilson, 1999, str. 50).

Nekateri izmed najbolj znanih modelov vedenja pri iskanju informacij so (Vilar, 2005, str. 81):

- Wilsonov model vedenja pri iskanju informacij (1981),
- teorija Brende Dervin o ustvarjanju smisla (1983, 1996),
- Ellisov vedenjski model pri iskanju informacij (1989, 1993),
- stopenjski model vedenja pri poizvedovanju avtorice Carol Kuhlthau (1991),
- Wilsonov interdisciplinarni model (1996).

Wilsonov model obravnava informacijsko vedenje na več ravneh, od splošnega vedenja z informacijami do konkretnih dejanj pri iskanju, poizvedovanju in uporabi informacij. Osredotoča se na to, kaj sproži informacijsko potrebo, kateri dejavniki vplivajo na odziv posameznika in katera dejanja sledijo (Vilar, 2005, str. 78). Elementi splošnega modela informacijskega vedenja po Wilsonu so sprožanje informacijske potrebe, dejavniki, ki vplivajo na odziv posameznika na informacijsko potrebo, in dejanja, ki jih posameznik izvede kot odziv na zaznano potrebo po informacijah.

Model Dervin (2015) pa se osredotoča na ustvarjanje smisla. Ne gre toliko za iskanje informacij kot teh, temveč za to, kako posameznik zaznava svojo situacijo, prepozna vrzel med trenutnim in želenim stanjem ter jo skuša premostiti, da bi ustvaril nov smisel.

Ellisov model opisuje vedenje pri iskanju informacij kot niz dejavnosti od začetnega iskanja in veriženja virov do brskanja, razlikovanja in preverjanja. Dejavnosti niso linearne, ampak se med sabo prepletajo glede na potrebe in potek raziskovanja (Vilar, 2005, str. 82–83).

Model Carol Kuhlthau pa je stopenjski in bolj linearen. Poudarja čustveno plat iskanja informacij: od začetne tesnobe in negotovosti prek raziskovanja in zbiranja do končne predstavitve in ocene, pri čemer se občutki posameznika postopno spreminjajo od negotovosti do samozavesti (Vilar, 2005, str. 85–86).

Za delo v UKNU, je ključno temeljito razumevanje procesov iskanja informacij, saj nam to omogoča oceno informacijskih potreb študentov, usmerjanje pri iskalnih strategijah, razumevanje njihovih morebitnih frustracij in odpora do sodobnih iskalnih sistemov ter dostopa do aktualnih virov. Pomembno je tudi, da jih rešimo predsodkov, spodbujamo k raziskovanju, spremljamo faze njihovega raziskovalnega procesa in pragmatično reagiramo v primeru občasnih težav pri iskanju informacij.

2.4 MEDIJSKA, INFORMACIJSKA IN DIGITALNA PISMENOST

Mediji in informacije sami po sebi niso niti dobri niti slabi. Dejavnik, ki pogojuje kakovost uporabe informacij, je obvladovanje veščin raznih vrst pismenosti – informacijske pismenosti, medijske pismenosti (ki naj bi bila po nekaterih razlagah nadrejena informacijski pismenosti, po drugih pa le njen del), računalniške pismenosti, digitalne pismenosti ipd. – ki jih je UNESCO vse združil pod pojem informacijska in medijska pismenost (Wylson, 2011, str. 18–19).

Medijska pismenost je skupek pogledov, ki jih pri uporabi medijev aktivno uporabljamo, da bi lahko razložili pomen sporočil, ki jih prejemamo (Potter, 2011, str. 42). Veščine, ki jih zajema medijska pismenost, so (Wylson, 2011, str. 18):

- poznavanje vloge in funkcije medijev v demokratičnih družbah,
- razumevanje pogojev, v katerih mediji delujejo,

- kritično vrednotenje vsebine medijev,
- uporaba medijev za izražanje in demokratično sodelovanje,
- veščine artikulacije vsebine v namene kreiranja uporabniških vsebin.

Informacijska pismenost omogoča učinkovito iskanje, vrednotenje, uporabo in ustvarjanje informacij (Svetilniki informacijske družbe ..., 2005). Posamezniku omogoča prepoznavanje informacijskih potreb, iskanje informacij, njihovo vrednotenje, uspešno uporabo v določene namene in končno tudi razumevanje etične uporabe ter uporabe v skladu s pravnimi predpisi (Merila in kazalci informacijske pismenosti v visokem šolstvu, 2010, str. 7). Informacijska pismenost ni dokončno definirana, saj se kot pojem še vedno razvija in dopolnjuje glede na razvoj tehnologij in novih medijskih fenomenov, kot sta v zadnjih petih letih npr. TikTok in razširjanje programov umetne inteligence (v nadaljevanju UI). Tovrstna pismenost je ključnega pomena tudi za odkrivanje odprtodostopnih virov in učinkovito uporabo podatkovnih baz z znanstvenimi besedili. V nestabilnem sodobnem informacijskem okolju, ki je med drugim zaznamovano tudi z dezinformacijami in vzponom umetne inteligence, je informacijska pismenost nujno orodje za izkoriščanje znanja v odprtem dostopu (de Brasdefer, 2025, str. 173).

Digitalno pismenost UNESCO definira kot sposobnost uporabe digitalnih tehnologij v namene komuniciranja in zadovoljevanja informacijskih potreb. Zajema kompetence pravilne uporabe informacij v raznih oblikah iz različnih virov, če so predstavljene prek računalnika. Tovrstna pismenost se nanaša tudi na veščine tolmačenja medijev, reprodukcije podatkov in pravilno vrednotenje in uporabo znanj, pridobljenih v digitalnih pogojih (Wylson, 2011). Ameriško bibliotekarsko združenje (ALA) (Digital literacy, b. d.) podobno kot UNESCO definira digitalno pismenost kot sposobnost uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za iskanje, vrednotenje, ustvarjanje in posredovanje informacij, kar zahteva tako kognitivne kot tehnične veščine.

2.5 SORODNE RAZISKAVE

V nadaljevanju predstavljamo nekaj sorodnih raziskav, ki se nanašajo na uporabniške navade, informacijsko vedenje in razloge zanje. Njihove ugotovitve bomo primerjali z rezultati raziskave o uporabniških navadah študentov Nove univerze. Tako bomo lažje razumeli širši kontekst, potegnili vzporednice in oblikovali smernice za delo z uporabniki.

V članku Tenopir idr. (2019) je predstavljena mednarodna raziskava o navadah raziskovalcev pri iskanju, branju in uporabi znanstvenih člankov. Raziskava, izvedena leta 2018 v okviru Fakultete za komuniciranje in informacijske vede v Centru za informacijske in komunikacijske študije na Univerzi v Tennesseeju, Knoxville (College of Communication and Information in Center for Information and Communication Studies na University of Tennessee, Knoxville), je bila odobrena tudi s strani Institucionalne komisije za etiko raziskav Univerze v Tennesseeju (University of Tennessee Institutional Review Board). Na podlagi ankete, ki je zajela 606 odgovorov z vsega sveta, so avtorji preučevali načine dostopanja do znanstvenih virov in vlogo knjižnic pri tem. Ključna spoznanja kažejo, da znanstveni članki ostajajo najpomembnejši vir informacij, sledijo jim knjige, konferenčni prispevki in učbeniki. Velika večina anketiranih (več kot 90 %) dostopa do gradiva v elektronski obliki, medtem ko jih nekaj več kot polovica (približno 50 %) raje bere tiskane različice. Najpogostejši način dostopa je prek spleta, predvsem z iskanjem v podatkovnih bazah (približno 30 %). Knjižnice imajo pri tem pomembno vlogo, a se raziskovalci pogosto ne zavedajo, da do e-virov dostopajo prav prek knjižničnih naročnin. Analiza po starosti, geografskem območju in znanstvenih disciplinah kaže, da družboslovci in humanisti berejo več člankov kot inženirji in naravoslovci. Mlajši raziskovalci pogosteje uporabljajo elektronske vire, medtem ko v razvitih državah prevladuje dostop do literature prek baz, ki jih priskrbijo knjižnice, v manj razvitih pa prek odprtega dostopa.

Chen idr. (2014) v svojem znanstvenem članku govorijo o raziskavi, ki je bila izvedena na Univerzi v Pekingu (Beijing Normal University). Vzorec je zajemal 90 študentov drugega letnika, starih od 20 do 23 let. Raziskovalci so želeli ugotoviti, ali obstajajo razlike v bralnem razumevanju med branjem tiskanih in elektronskih virov (na računalniškem zaslonu oziroma tablici).

Udeleženci so bili razdeljeni v tri skupine – prva je brala besedilo, natisnjeno na papirju, druga na računalniku, tretja pa na tablici. Rezultati kažejo, da je branje s papirja nekoliko boljše pri površnem razumevanju, medtem ko se branje s tablice bistveno ne razlikuje od drugih dveh oblik. Pri globljem razumevanju razlike niso bile ugotovljene. Avtorji so v zaključku poudarili, da je branje na papirju še vedno nekoliko učinkovitejše, predvsem zaradi načina uporabe in fizičnih značilnosti (npr. manjša obremenitev oči).

Članek Botturi idr. (2025) predstavlja rezultate študije v okviru projekta LOIS (Late-Teenagers Online Information Search Project), izvedenega v Švici in Italiji. V raziskavo je bilo vključenih 152 mladostnikov, starih od 16 do 20 let. Avtorji so analizirali zaporedja aktivnosti pri spletnem iskanju informacij, vključno s poizvedbami, časovnimi vzorci, obiskanimi domenami in trajanjem ogledov. Ugotovitve kažejo, da približno 60 % udeležencev uporablja rigidne, manj prilagodljive iskalne strategije, medtem ko je bilo približno 40 % poizvedb minimalnih (največ dve iskanji in največ dva klika). Identificirani so bili različni vedenjski vzorci, med drugim postopno izboljševanje poizvedb in zakasnjeno, poglobljeno pregledovanje dokumentov. V zaključku avtorji poudarjajo potrebo po prenovi pedagoških pristopov k razvoju medijske in informacijske pismenosti, ki bi morali temeljiti na empirično prepoznanih vedenjskih značilnostih mladih uporabnikov. Ključen element izobraževanja je spodbujanje kritične refleksije o lastnih iskalnih strategijah.

3 RAZISKAVA O UPORABNIŠKIH NAVADAH ŠTUDENTOV NOVE UNIVERZE PRI UPORABI TISKANIH IN ELEKTRONSKIH INFORMACIJSKIH VIROV

3.1 POTEK RAZISKAVE

V raziskavi smo uporabili anketno metodo, pri čemer smo kot instrument za zbiranje podatkov uporabili spletno anketo. Priložnostni vzorec anketirancev so sestavljali študentje dodiplomskega, magistrskega in doktorskega študija Nove univerze z veljavnim študentskim statusom. Statistična analiza je izvedena na celotnem vzorcu in na posameznih skupinah znotraj vzorca, pri čemer smo udeležence razvrstili glede na stopnjo študija in študijski uspeh. Preverili smo, ali med skupinami obstajajo statistično značilne razlike v uporabniških navadah. Anketni vprašalnik je bil narejen na odprtokodni aplikaciji za anketiranje Ika in je obsegal 17 vprašanj. Predviden čas za izpolnjevanje ankete je bil 6 minut in 17 sekund. Spletno povezavo do anketnega vprašalnika smo anketirancem posredovali prek elektronske pošte Kariernega centra Nove univerze, in sicer na približno 600 e-naslovov, kar je število študentov s študentskim statusom v študijskem letu 2024–2025. Kljub višjim pričakovanjem je celoten anketni vprašalnik izpolnilo le 44 anketirancev. Anketa je bila sestavljena iz zaprtih, polodprtih in odprtih vprašanj in je bila na voljo za izpolnjevanje od 12. 7. 2025 do 6. 8. 2025. Opomnik smo poslali 26. 7. 2025. Statistični podatki in njihovi grafični prikazi so pridobljeni z uporabo analitičnih orodij, vgrajenih v spletno aplikacijo Ika. Pri analizi podatkov, pridobljenih s spletno anketo, smo uporabili kvantitativno statistično metodo. Rezultati ankete so

predstavljeni v preglednicah in grafikonih. Odgovori na odprta vprašanja so dodatno predstavljeni opisno, s povzemanjem vsebine pridobljenih podatkov.

3.2 REZULTATI RAZISKAVE

Anketni vprašalnik (Priloga 1: Anketni vprašalnik) je sestavljen iz 17 vprašanj, razporejenih v 4 tematske sklope, in sicer:

- splošne uporabniške navade glede na obliko vira,
- medijska in informacijska pismenost ter veščine uporabe informacij,
- vpliv motivacije za študij na izbiro gradiva,
- vprašanja demografske narave, na podlagi katerih smo pri analizi nekaterih vprašanj oblikovali podskupine vprašancev, pomembne za primerjanje uporabniških navad.

Pri formiranju anketnega vprašalnika smo prilagodili vsebino vprašanj vsem vprašancem tako, da smo jih poenostavili. Pri izdelovanju ankete je namreč priporočljivo uporabiti obliko vprašanja, ki je prilagojena najnižjemu nivoju potencialne seznanjenosti anketiranca s tematiko vprašalnika. Na ta način preprečujemo odgovore na tista vprašanja, ki jih anketiranec mogoče ne razume (Ambrožič, 2005, str. 29).

Glede na način odgovarjanja smo anketirancem ponudili eno vprašanje odprtega, tri vprašanja polodprtega in štirinajst vprašanj zaprtega tipa.

Pri prvem anketnem vprašanju nas je zanimalo, katere vrste gradiva študentje Nove univerze uporabljajo med študijskim procesom. S tem se začne sklop vprašanj, ki se nanašajo na splošne uporabniške navade glede izbire virov. V njem bomo izvedeli več o nagnjenjih študentov tako celotne populacije anketirancev kot tudi določenih podskupin, ki smo jih ustvarili na podlagi stopnje študija in povprečja študijskih ocen. Vprašanje je zaprtega tipa, anketirancem pa smo omogočili izbiro več odgovorov. Tako so imeli na voljo izbiro med: zapiski s predavanj, skriptami in prosojnicami, narejenih s strani izvajalcev pedagoškega procesa (ki so na Novi univerzi v elektronski obliki in naložene v spletne učilnice), obvezno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov, literaturo, priporočeno s strani nosilcev predmetov (sezname obvezne in priporočene literature so naloženi na spletnih straneh članic Nove univerze), in nazadnje možnost, da ustrezno literaturo iščejo sami. Namen vprašanja je bil, da na podlagi odgovorov anketirancev izvemo več o uporabniških navadah študentov. Pridobljene podatke

bomo kasneje pri analizi povezali s podatki iz drugih segmentov vprašanj – z medijsko in informacijsko pismenostjo in z motiviranostjo za študij kot vzrokoma za določene uporabniške navade. V Preglednici 1 so predstavljene frekvence izbranih odgovorov in delež teh odgovorov pri celotnem vzorcu.

Preglednica 1: Vrste gradiva, ki ga študentje Nove univerze uporabljajo med študijskim procesom (n = 44)

Katero vrsto gradiva uporabljate v študijske namene? Možnih je več odgovorov.			
Vrste gradiva		Frekvence	Delež
1	Zapiske s predavanj	39	89 %
2	Skripte in prosojnice predavateljev, naložene na spletni učilnici	36	82 %
3	Obvezno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov	36	82 %
4	Priporočeno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov	10	23 %
5	Ustrezno literaturo iščem sam	10	23 %

Iz Preglednice 1 je razvidno, da največ študentov za svoje študijske obveznosti uporablja lastne zapiske s predavanj, medtem ko sta najslabše zastopana četrti in peti odgovor, tj. priporočena literatura in samostojno iskanje literature. V Preglednici 2 so odgovori sistematizirani na podlagi stopnje študija anketirancev.

Preglednica 2: Vrste gradiva, ki ga uporabljajo študentje Nove univerze pri študijskem procesu – rezultati so razdeljeni na podlagi stopnje študija

Katero vrsto gradiva uporabljate v študijske namene? Možnih je več odgovorov.							
Vrste gradiva		Frekvence			Delež		
					n1 = 18	n2 = 23	n3 = 3
		D	M	DR	D	M	DR
1	Zapiske s predavanj	15	23	1	83 %	100 %	33 %
2	Skripte in prosojnice predavateljev, naložene na spletni učilnici	15	20	1	83 %	86 %	33 %
3	Obvezno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov	14	19	2	78 %	83 %	67 %
4	Priporočeno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov	4	5	1	22 %	22 %	33 %
5	Ustrezno literaturo iščem sam	6	2	2	33 %	9 %	67 %

Legenda: D = dodiplomski študij; M = magistrski študij; DR = doktorski študij

Razporeditev študentskih odgovorov glede na stopnjo študija, prikazana v Preglednici 2, kaže, da študentje dodiplomskega in magistrskega študija največ uporabljajo zapiske s predavanj in gradivo, naloženo na spletne učilnice, medtem ko doktorski študentje najpogosteje uporabljajo literaturo, predpisano s strani izvajalcev pedagoškega procesa, in tisto, ki so jo pridobili s samostojnim iskanjem.

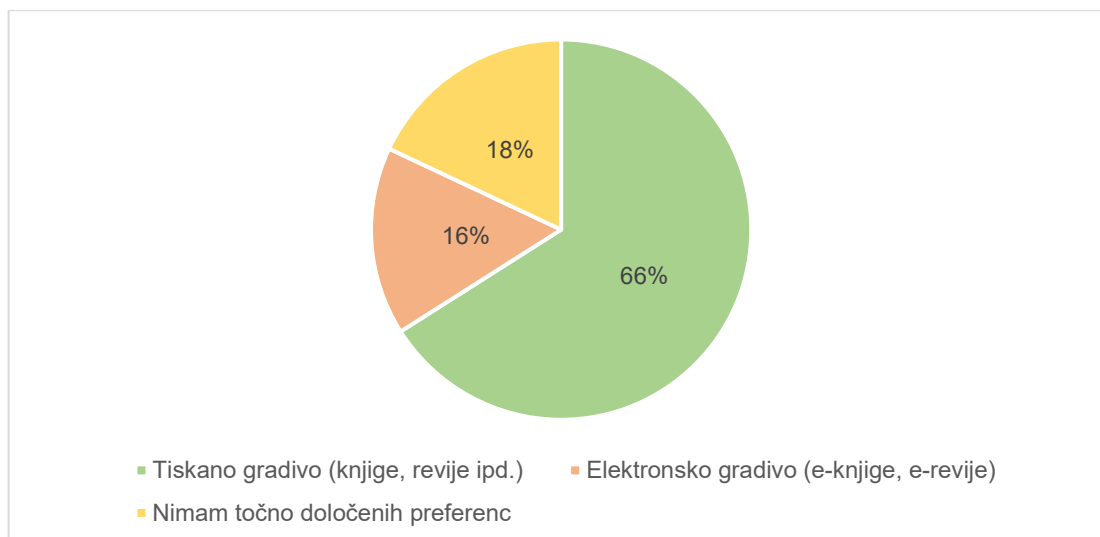
Preglednica 3: Vrste gradiva, ki ga uporabljajo študentje Nove univerze pri študijskem procesu – rezultati so razdeljeni na podlagi povprečja študijskih ocen

Katero vrsto gradiva uporabljate v študijske namene? Možnih je več odgovorov.									
Vrste gradiva		Frekvence				Delež			
						n4 = 2	n5 = 20	n6 = 17	n7 = 5
		1	2	3	4	1	2	3	4
1	Zapiske s predavanj	2	15	15	5	100 %	75 %	88 %	100 %
2	Skripte in prosojnice predavateljev, naložene na spletni učilnici	2	17	11	4	100 %	85 %	65 %	80 %
3	Obvezno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov	2	12	15	5	100 %	60 %	88 %	100 %
4	Priporočeno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov	0	4	3	3	0 %	20 %	18 %	60 %
5	Ustrezno literaturo iščem sam	0	4	5	2	0 %	20 %	29 %	40 %

Legenda: 1 = [6,00 – 7,50]; 2 = [7,51– 8,50]; 3 = [8,51– 9,50]; 4 = [9,51–10,00]

Iz odgovorov anketirancev na prvo anketno vprašanje je razvidno, da študentje, ne glede na povprečje ocen, še vedno najraje uporabljajo zapiske s predavanj in obvezno literaturo, priporočeno s strani izvajalcev pedagoškega procesa. Kar se tiče priporočene literature in tiste, ki jo študent poišče samostojno, so odzivi dokaj slabi. Študentje z najnižjim povprečjem ocen teh dveh kategorij literature sploh ne uporabljajo, medtem ko so rezultati pričakovano najvišji pri študentih z visokimi ocenami.

Z odgovori na drugo anketno vprašanje smo pridobili informacije o uporabniških navadah anketirancev glede na obliko (tiskana ali elektronska) in ne na vsebino gradiva. Vprašanje je zaprtega tipa. Kar se tiče analiziranih skupin, bomo pri tem vprašanju obravnavali celoten vzorec 44 anketirancev (Slika 1), kot tudi razporeditev odgovorov na podlagi načina študija (Preglednica 4) in starosti študenta (Preglednica 5).



Slika 1: Oblika gradiva, ki ga študentje najraje uporabljajo med študijskim procesom (n = 44)

Preglednica 4: Oblika gradiva, ki ga študentje najraje uporabljajo med študijskim procesom – odgovori so razvrščeni na podlagi načina študija (n = 44)

V6: Katero obliko gradiva najraje uporabljate?					
Vrste gradiva		Frekvence		Delež	
		1	2	n1 = 26	n2 = 18
				1	2
1	Tiskano gradivo (knjige, revije ipd.)	16	13	62 %	72 %
2	Elektronsko gradivo (e-knjige, e-revije, spletni portali ipd.)	6	1	23 %	6 %
3	Nimam točno določenih preferenc	4	4	15 %	22 %

Legenda: 1 = redni študij; 2 = izredni študij

Iz Preglednice 4 je razvidno, da ne glede na način študija in morebitne prostorske ter časovne omejitve ostaja pri izrednih študentih tiskano gradivo najbolj priljubljena oblika. To kaže, da način študija pri študentih Nove univerze ne daje prednosti izbiri elektronskih informacijskih virov pred tradicionalno, tiskano literaturo.

Preglednica 5: Oblika gradiva, ki ga študentje najraje uporabljajo med študijskim procesom – odgovori so razvrščeni na podlagi starosti študenta (n = 44)

V6: Katero obliko gradiva najraje uporabljate?							
Vrste gradiva		Frekvence			Delež		
		1	2	3	N3 = 25	N4 = 11	N5 = 8
					1	2	3
1	Tiskano gradivo (knjige, revije ipd.)	14	9	6	56 %	82 %	75 %
2	Elektronsko gradivo (e-knjige, e-revije, spletni portali ipd.)	4	1	2	16 %	9 %	25 %
3	Nimam točno določenih preferenc	7	1	0	28 %	9 %	0 %

Legenda: 1 = 19–28 let; 2 = 29–44 let; 3 = 45+ let

V Preglednici 5 da so tiskani viri priljubljeni pri študentih, ki pripadajo generaciji milenijcev oziroma starostni skupini od 29 do 44 let. Generacija Z daje bolj kot druge starostne skupine prednost sami informaciji pred njeno obliko. Zanimivo je, da pripadniki najstarejše starostne skupine uporabljajo elektronsko gradivo raje kot pripadniki drugih starostnih skupin. Razlago lahko iščemo v dejstvu, da so pripadniki te starostne skupine ponavadi že študentje doktorskega študija. Vsekakor pa je treba upoštevati tudi to, da je vzorec pri tej starostni skupini zelo majhen in ga zato ne moremo z gotovostjo aplicirati na celotno populacijo pripadnikov omenjene skupine na Novi univerzi.

Tretje vprašanje je bilo zastavljeno samo anketirancem, ki so pri drugem vprašanju izbrali odgovor 1 ali 2. Anketirance smo prosili, da navedejo natančnejši razlog svoje izbire pri prejšnjem vprašanju.

Če povzamemo pridobljene odgovore, so študentje podali naslednje razloge za izbiro tiskanega gradiva:

- ker omogoča grafično označevanje in pisanje pripomb pri uporabi gradiva,
- večja preglednost in s tem tudi lažji proces učenja,
- boljši fokus in boljši spomin,
- ker daje občutek »pristnosti« in jim omogoča lažje sledenje gradivu,
- razlogi fizične narave, kot so glavobol in težave z očmi pri uporabi elektronskih virov,
- pri uporabi elektronskih vsebin so moteči stranski elementi, ki jim odtegujejo pozornost.

Razlogi za izbiro elektronskega gradiva so:

- enostavna in hitra dostopnost,
- dejavniki prostora in časa,

- navade oziroma življenjski slog,
- praktičnost, kadar gradiva ni treba natisniti.

S pridobljenimi odgovori anketirancev na četrto vprašanje smo ugotovili, koliko nekateri dejavniki vplivajo na izbiro literature pri študentih Nove univerze. Anketirancem smo ponudili vprašanja, kjer so po Likertovi lestvici označili stopnjo strinjanja z določenimi trditvami. Same trditve se ne nanašajo neposredno na tiskane ali elektronske vire, kljub temu pa na podlagi odgovorov lahko določimo razloge za naklonjenost do določene vrste vira. Poleg celotnega anketnega vzorca bomo odgovore razvrstili tudi na podlagi stopnje študija.

Preglednica 6: Prikaz dejavnikov, ki vplivajo na izbiro literature pri študentih Nove univerze (n = 44)

Prosimo vas, da na lestvici od 1 do 5 označite, koliko določeni dejavniki vplivajo na vašo izbiro literature. 1 – sploh ne vpliva; 2 – ne vpliva; 3 – niti vpliva niti ne vpliva; 4 – vpliva; 5 – zelo vpliva; 0 – ne vem								
Trditve:	Odgovori							
	1	2	3	4	5	0	Srednja vrednost	Standardni odklon
Cena	3	3	10	20	8	-	3,6	1,08
Znano avtorsko ime	9	7	11	11	5	1	3,0	1,39
Hiter dostop	-	1	2	14	27	-	4,5	0,70
Zanesljivost in legitimnost informacij	-	-	1	4	37	2	4,9	0,47
Jezik (raje npr. izberem vir v maternem jeziku kot v angleščini)	1	8	13	7	14	1	3,6	1,24
Privlačen in razumljiv slog pisanja	-	2	8	16	18	-	4,1	0,88
Privlačno grafično oblikovanje (velikost črk, grafični prikazi, tabele, fotografije ipd.)	2	8	8	14	12	-	3,6	1,21

Iz Preglednice 6 razberemo, da je anketirancem pomembna cenovna dostopnost literature. Znano avtorsko ime je kanček nižjega pomena kot cena, kar je razumljivo, saj so s temeljno literaturo seznanjeni študentje višjih stopenj študija. Prav tako igra precej pomembno vlogo hiter dostop, kar je dejavnik, ki gre v prid elektronskim virom. Zanesljivost in legitimnost virov je, sodeč po oceni trditve, izjemno visokega pomena za vse kategorije študentov, kar ne sovпада nujno s trditvijo, da jim je pomembna hitrost dostopa. Jezik vira je zelo pomemben in je lahko tudi ovira pri iskanju kakovostnih informacij, saj je večina znanstvene literature napisana v tujih jezikih. Visoka pozornost je posvečena tudi privlačnemu slogu in oblikovanju vira, kar je, enako kot kategorija jezika, zelo omejujoč kriterij.

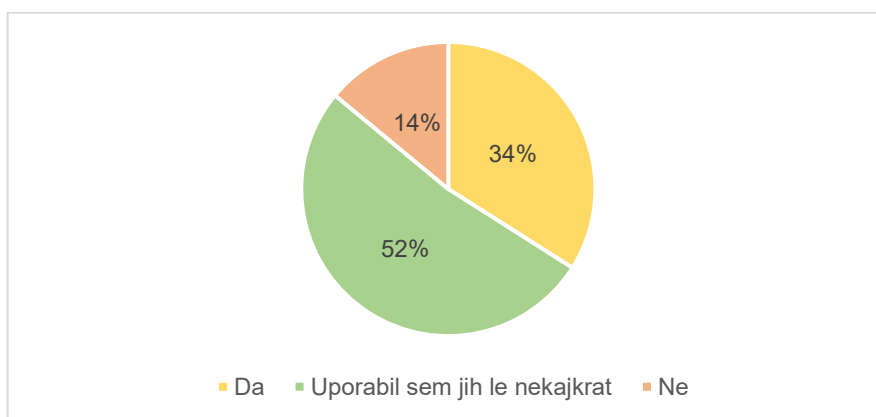
Preglednica 7: Dejavniki, ki vplivajo na izbiro literature pri študentih Nove univerze, razporejeni na podlagi stopnje študija

Prosimo vas, da na lestvici od 1 do 5 označite, koliko določeni dejavniki vplivajo na vašo izbiro literature. 1 – sploh ne vpliva; 2 – ne vpliva; 3 – niti vpliva niti ne vpliva; 4 – vpliva; 5 – zelo vpliva; 0 – ne vem																		
Trditve:	Odgovori																	
	1			2			3			4			5			0		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Cena	1	2	0	2	1	0	3	7	0	9	8	3	3	5	0	0	0	0
Znano avtorsko ime	5	4	0	4	3	0	5	5	1	2	8	1	2	2	1	0	1	0
Hiter dostop	0	1	0	0	0	0	1	7	1	7	5	0	10	0	2	0	0	0
Zanesljivost in legitimnost informacij	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	15	19	3	0	2	0
Jezik (raje npr. izberem vir v maternem jeziku kot v angleščini)	0	1	0	4	3	1	5	6	2	3	4	0	6	8	0	0	1	0
Privlačen in razumljiv slog pisanja	0	0	0	0	2	0	3	3	2	7	9	0	8	9	1	0	0	0
Privlačno grafično oblikovanje (velikost črk, grafični prikazi, tabele, fotografije ipd.)	1	1	0	0	6	2	4	4	0	5	8	1	8	4	0	0	0	0

Legenda: A = dodiplomski študij; B = magistrski študij; C = doktorski študij

Če analiziramo rezultate odgovorov študentov ne glede na stopnjo študija, prikazanih v Preglednici 7, je razvidno, da je cena dejavnik, ki pomembno vpliva na izbiro literature. To seveda povzroči uporabo gradiva, ki ga ponuja knjižnica, in sicer ne glede na njegovo obliko. Kar se tiče kategorije znanega avtorskega imena, ima ta najmanjši vpliv pri dodiplomskih študentih, medtem ko so magistrski in doktorski študentje temu dejavniku namenili večjo pozornost. Rezultate lahko razložimo s tem, da študentje osnovnega študija šele obvladujejo osnove stroke in posledično še vedno niso seznanjeni s temeljno literaturo za znanstveno področje, ki ga preučujejo v okvirju študija. Hiter dostop je najpomembnejši za študente dodiplomskega in doktorskega študija, medtem ko ga študentje druge stopnje študija vrednotijo kot za odtenek manj pomembnega. Privlačen slog pisanja je pomemben za študente prve in druge stopnje študija, študentje tretje stopnje pa večinoma dajejo prednost informaciji. Oblikovanje in slog pisanja sta zelo pomembna pri nižjih stopnjah študija. Doktorski študentje tudi v tem primeru večinoma dajejo prednost informaciji.

Z odgovori na peto vprašanje smo dobili vpogled v pogostnost uporabe spletnih podatkovnih baz znanja, ki jih UKNU ponuja uporabnikom. V primeru označevanja prvega ali drugega odgovora je dobil anketiranec še dve podvprašanji, ki sta se nanašali na uporabo spletnih podatkovnih baz znanja. Če je bil odgovor anketirancega negativen, smo mu ponudili še eno podvprašanje, kjer smo ga prosili, da navede razlog neuporabe baz znanja. Rezultate podvprašanj smo v nadaljevanju analizirali posebej. Poleg celotnega vzorca anketirancev smo analizirali še podatke na podlagi stopnje študija (Preglednica 8), saj je ta pomembna pri obsegu obveznosti in samostojnega dela.



Slika 2: Uporaba podatkovnih baz v namen študija pri študentih Nove univerze (n = 44)
Največji del anketiranih je podatkovne baze znanja uporablja študijske namene.

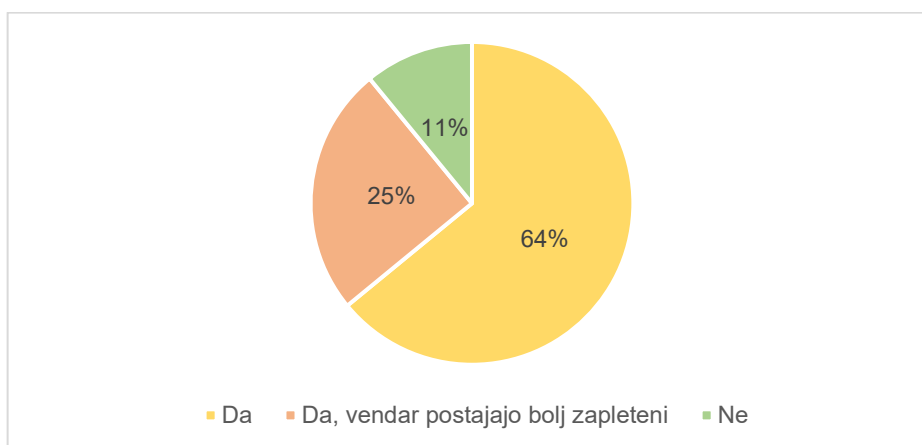
Preglednica 8: Uporaba podatkovnih baz v namen študija pri študentih Nove univerze, razvrščenih na podlagi stopnje študija

Ali uporabljate spletne podatkovne baze v namen študija?						
Odgovori	Frekvenca			Odstotek		
	1	2	3	1	2	3
				N1 = 18	N2 = 23	N3 = 3
Da	6	7	2	33 %	30 %	67 %
Uporabil sem jih le nekajkrat	9	13	1	50 %	57 %	33 %
Ne	3	3	0	17 %	13 %	0 %

Legenda: 1 = dodiplomski študij; 2 = magistrski študij; 3 = doktorski študij

Anketiranci prve in druge stopnje študija so v največjem deležu podatkovne baze uporabili nekajkrat, medtem ko študentje doktorskega študija le-te uporabljajo bolj pogosto. Takšen rezultat je pričakovan, saj imajo ti študentje v okviru študijskih obveznosti največ samostojnega in raziskovalnega dela.

Z analizo odgovorov na šesto vprašanje smo pridobili informacijo o tehnični usposobljenosti anketirancev za uporabo podatkovnih baz znanja in tudi to, v kateri smeri bo šel razvoj tehnične uporabe vmesnikov. Šlo je za podvprašanje, ki so ga dobili anketiranci pri izbiri prvega ali drugega odgovora pri petem vprašanju. Vprašanje je zaprtega tipa, nanj pa je odgovorilo 38 anketirancev.



Slika 3: Enostavnost uporabe vmesnikov podatkovnih baz (n = 38)

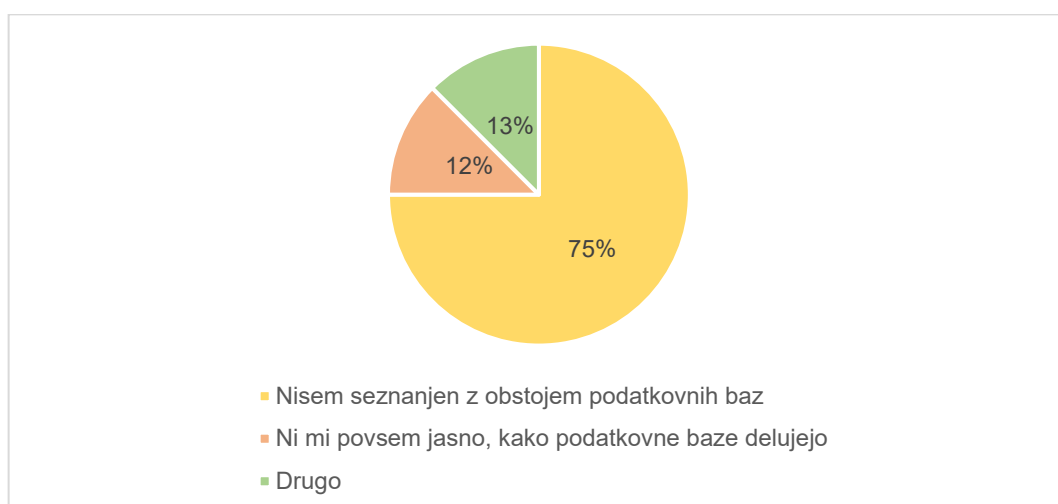
Iz pridobljenih odgovorov, katerih deleži so prikazani na Sliki 3, je razvidno, da so vmesniki podatkovnih baz še vedno, čeprav ne v veliki meri, enostavni za uporabo. Dokaj visok delež študentov navaja, da postajajo vse bolj zapleteni ali celo, da uporabe vmesnika ne obvladajo.

Sedmo vprašanje je podvprašanje, vezano na peto vprašanje. S pomočjo odgovorov na to vprašanje smo preverili, ali so podatkovne baze znanja, ki jih ponuja UKNU, uporabljane s strani študentov. Iz Preglednice 9 je razvidno, da je daleč največ v uporabi portal IUS-Info, ki ponuja aktualne pravne vsebine. Zanimivo je, da baze, ki jih naroča UKNU s sodelovanjem v konzorcijih, med študenti niso tako priljubljene.

Preglednica 9: Pogostost uporabe podatkovnih baz, ki jih študentom ponuja ali priporoča UKNU (n = 38)

Katere podatkovne baze najraje uporabljate v študijske namene? Možnih je več odgovorov.		
Podatkovne baze znanja:	Frekvence	Veljavni
Sage Journals	10	26 %
Scopus	6	16 %
EBSCO Military and Government Collection	4	11 %
EBSCO Academic Search Premier	14	37 %
Open Science – nacionalni portal odprte znanosti	9	24 %
Springer Nature Link	3	8 %
IUS-Info	29	76 %
ReVIS (Repozitorij samostojnih visokošolskih in višješolskih izobraževalnih organizacij)	16	42 %
RUL (Repozitorij Univerze v Ljubljani)	16	42 %
Taylor & Francis	2	5 %
JSTOR	6	16 %
Google Scholar	16	42 %
Drugo	1	3 %

V osmem vprašanju so anketiranci, ki so pri petem vprašanju označili tretji odgovor, tj. da podatkovnih baz znanja ne uporabljajo, dobili podvprašanje, kjer so lahko obkrožili ali dopisali razloge za neuporabo podatkovnih baz. Na vprašanje je odgovorilo šest anketirancev. Štirje anketiranci so odgovorili, da niso seznanjeni z obstojem podatkovnih baz znanja. En anketiranec je navedel, da mu ni jasen princip njihovega funkcioniranja, zadnji med njimi pa je izbral odgovor »drugo«, kjer je zapisal, da podatkovnih baz znanja ne potrebuje. Pridobljeni podatki nam bodo pomagali pri razumevanju ovir, ki so povzročile takšen rezultat, in morebitno ukrepanje v prihodnosti.



Slika 4: Razlogi za neuporabo podatkovnih baz (n = 6)

Na osnovi odgovorov na deveto vprašanje, ki je zaprtega tipa, smo izvedeli, kakšna sta dejanski odnos do informacije in njen pomen za študenta. To vprašanje bi lahko povezali s četrtnim, kjer smo kot pomemben dejavnik za izbiro literature ponudili zanesljivost in legitimnost informacije. Večina anketirancev je zanesljivosti informacij prisodila zelo visok pomen. Takšen odnos do informacije nam je dal boljši vpogled v informacijske navade, informacijske potrebe in prepoznavanje le-teh. Po drugi strani pa so odgovori na to vprašanje pokazali raven medijske in informacijske pismenosti pri študentih, kar med drugim vpliva tudi na izbiro učnega gradiva. V odgovorih na to vprašanje pride do izraza tudi čustveni dejavnik pri izbiri in uporabi informacij ter morebitnem ustvarjanju novega znanja.

Preglednica 10: Prikaz navad glede izbire virov pri študentih Nove univerze (n = 44)

Prosimo vas, da označite ustrezno trditev: Če med pripravo za izpolnjevanje študijskih obveznosti (priprava na izpit ali pisanje seminarske naloge) najdem vir, ki ne ustreza mojim prepričanjem ali dotedanjemu znanju znotraj določene tematike ...		
Odgovori:	Frekvenca	Delež
gradivo vseeno preberem in ga kritično ovrednotim brez predsodkov. Če se mi zdi vir ustrezen, ga bom uporabil ne glede na količino dela, ki ga bo ta izbira terjala.	17	39 %
informacije iz gradiva primerjam s tistimi iz drugih virov (v upanju, da bom našel tehtne argumente proti temu viru).	21	48 %
vir preprosto ignoriram, saj bi nasprotna stališča zahtevala dodatno vloženi čas in trud za prilagoditev znanja oziroma napisanega (če gre za seminarsko nalogo).	6	14 %

Iz Preglednice 10 je razvidno, da je najvišji delež anketirancev (39 %), verjetno zelo iskreno, odgovoril, da bo poskušal najti argumente in preveriti oziroma ovrednotiti vir, kar je v bistvu dokaj ustrezen odziv s kančkom manj motivacije in določenim odporom do sprejemanja novih informacij. Oseba tako kljub vsemu informacijo ovrednoti in pri razsojanju o ustreznosti vključi komponento kritičnega razmišljanja. Sedemnajst anketirancev (39 %) je označilo, da informacijo kljub vsemu prebere in jo ovrednoti, vendar brez predsodkov, šest anketirancev (14 %) pa je izbralo trditev, da vir preprosto ignorira. Odgovori na to vprašanje so potrdili, da je anketirancem zanesljivost in legitimnost vira izjemno visokega pomena.

Pri desetem vprašanju smo anketirancem ponudili tri trditve, na podlagi katerih smo poskušali preveriti raven medijske in informacijske pismenosti in koliko ta posledično vpliva na njihove uporabniške navade. V ta namen smo uporabili Likertovo lestvico, kjer so lahko anketiranci na lestvici od 1 do 5 označili intenziteto strinjanja s trditvijo. Rezultate smo analizirali tudi na podlagi dejavnikov stopnje študija in povprečja študijskih ocen.

Preglednica 11: Mnenja o zanesljivosti in uporabi informacijskih virov (n = 44)

Prosimo vas, da na skali od 1 do 5 označite resničnost trditve: 1 – sploh se ne strinjam; 2 – ne strinjam se; 3 – niti se strinjam niti se ne strinjam; 4 – strinjam se; 5 – popolnoma se strinjam; 0 – ne vem								
	Odgovori						Srednja vrednost	Standardni odklon
	1	2	3	4	5	0		
Emocionalni odziv na določeno vsebino (npr. s področja politike ali religije) lahko vpliva pri izbiri vira.	4	8	14	15	2	1	3,1	1,13
Wikipedija je zanesljiv in v akademski sferi uporaben vir.	15	15	8	5	0	1	2,2	1,16
Informacijam v viru zaupam le, če je ta podkrepjen s podatki o avtorstvu in referencami.	1	1	8	18	16	0	4,1	0,93

Rezultati kažejo, da ima emocionalni dejavnik kljub vsemu kar precejšen vpliv pri izbiri virov, kar v primeru družboslovnih ved ni ravno pozitivno. Posameznik se mora zavedati, da je zaželeno, da se mnenja o družbenih vprašanjih oblikujejo s sintezo vseh obstoječih informacij ali mnenj in ne le na podlagi čustev in osebnih nagnjenj.

Druga trditev, da je Wikipedija zanesljiv in v akademski sferi uporaben vir, je bila preprost način, da preverimo raven medijske in informacijske pismenosti pri anketirancih. Wikipedija zaradi svoje strukture ni zanesljiv vir, saj nima kontrole nad vnašanjem vsebin, je pa uporabno izhodišče pri iskanju začetnih informacij.

Na podlagi odgovorov, pridobljenih na deseto vprašanje, ne bi mogli z gotovostjo potrditi tretje hipoteze te pisne naloge, tj. da imajo študentje Nove univerze relativno visoko raven medijske in informacijske pismenosti, je pa ta vsekakor dovolj visoka, da bi jim omogočila nemoten študij in profesionalni razvoj.

Enajsto vprašanje je prvo izmed vprašanj, ki se nanašajo na motivacijo za študij. Anketiranci so lestvici od 1 do 5 označili strinjanje s ponujeno trditvijo. Rezultate tega sklopa vprašanj smo povezali z informacijskim vedenjem študentov Nove univerze, saj je pri tem pomemben dejavnik tudi motivacija. Motivacijo za študij smo podrobneje raziskali, saj bi domnevno lahko tako posredna kot neposredna motiviranost za študij precej vplivala na informacijsko vedenje.

Preglednica 12: Motivacija za študij pri študentih Nove univerze (n = 44)

Prosim vas, da na skali od 1 do 5 označite resničnost trditve: 1 – sploh se ne strinjam; 2 – ne strinjam se; 3 – niti se strinjam niti se ne strinjam; 4 – strinjam se; 5 – popolnoma se strinjam								
	Odgovori						Srednja vrednost	Standardni odklon
	1	2	3	4	5	0		
Sem motiviran za študij	0	2	4	14	24	0	4,4	0,76

Iz odgovorov anketirancev na enajsto vprašanje, ki so prikazani v Preglednici 12, je razvidno, da je velika večina študentov precej motivirana za študij. Tukaj ugotoviti naravo motiva za študij na Novi univerzi. Možna je bila izbira več odgovorov. Pod odgovorom »drugo« nismo dobili nobene dopolnitve razlogov s strani anketirancev.

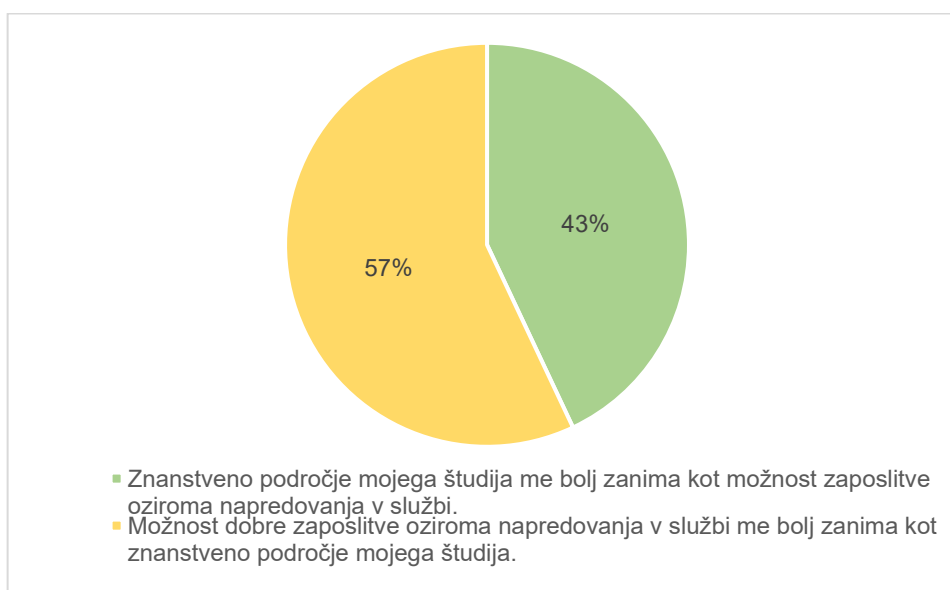
Iz odgovorov na dvanajsto anketno vprašanje, ki so prikazani v Preglednici 13, je razvidno, da so motivi za vpis študijskih programov približno v enaki meri povezani z zanimanjem za

znanstvena področja, ki jih Nova univerza ponuja, z osebno rastjo in lastno samopodobo ter z zaposljivostjo in napredovanjem v službi.

Preglednica 13: Motiv za vpis študijskih programov Nove univerze (n = 44)

Kaj vas je spodbudilo k vpisu študija? Možnih je več odgovorov.		
	Frekvenca	Delež
Zanimanje za znanstvena področja, ki jih ponuja izbrani študij	30	68 %
Osebna rast in lastna samopodoba pri pridobitvi naziva	23	52 %
Dobra zaposljivost ali napredovanje v službi	29	66 %
Nisem vedel, kaj naj vpišem	3	7 %
Drugo:	2	5 %

Pri odgovorih na trinajsto vprašanje smo izvedli nekaj več o naravi motivacije za študij. Anketiranci so lahko izbrali le enega izmed dveh ponujenih odgovorov.

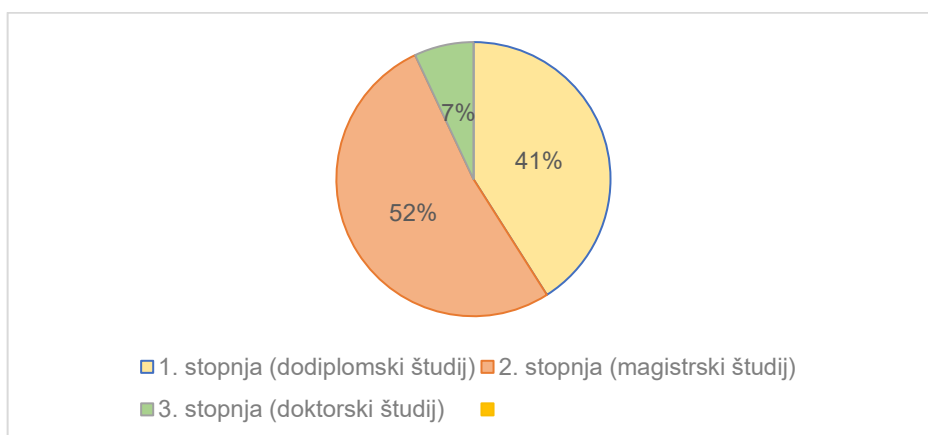


Slika 5: Prioritete študentov Nove univerze pri izbiri študija (n = 44)

Na podlagi odgovorov anketirancev na trinajsto vprašanje, ki so prikazani na Sliki 5, smo pridobili rezultate, da je možnost dobre zaposlitve in napredovanja v službi temeljni motiv izbire študijskih programov na Novi univerzi. To bi lahko (vendar ne nujno, saj ni bilo podrobnejše raziskave na to temo) bil dejavnik, ki vpliva na temeljito poglobljanje v snov, kontemplacijo in posledično večjo motivacijo za izbiro kakovostnih informacij.

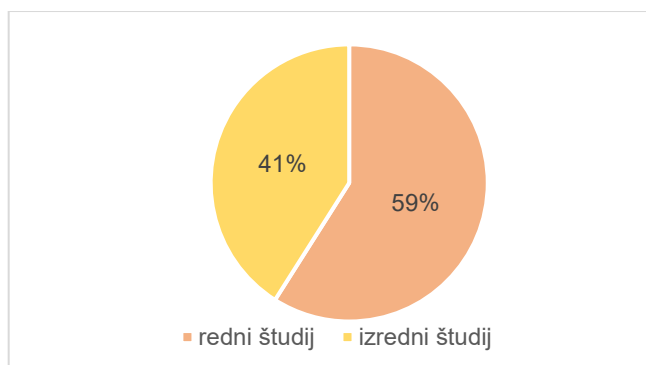
Sklop demografskih vprašanj smo pustili za konec vprašalnika. Na podlagi teh smo poleg glavnega vzorca (glavne populacije) formirali tudi podvzorce oziroma subpopulacije anketirancev, ki smo jih uporabili le pri analizi odgovorov na določena vprašanja.

Iz rezultatov, pridobljenih iz odgovorov anketirancev na štirinajsto vprašanje, ki so predstavljeni na Sliki 6, je razvidno, da največji delež anketirancev predstavljajo študentje druge stopnje oziroma magistrskega študija študijskih programov Nove univerze (23 anketirancev). Nekaj manj je bilo študentov prve stopnje študija oziroma dodiplomskih študijskih programov (18 anketirancev), najmanj pa študentov tretje stopnje oziroma doktorskega študija (3 anketiranci).



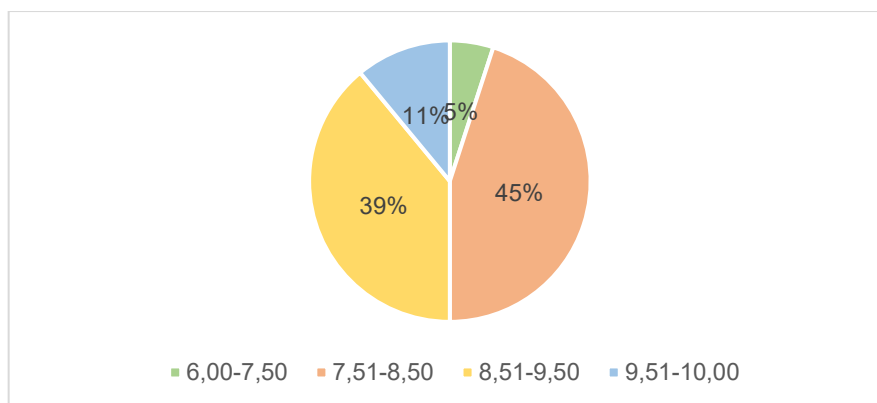
Slika 6: Stopnja študija anketirancev (n = 44)

Petnajsto vprašanje se je nanašalo na način študija. Informacijo o načinu študija anketirancev smo potrebovali zaradi morebitne povezanosti med načinom študija in naklonjenostjo do uporabe določene oblike virov ter razlogom za to izbiro. S Slike 7 je razvidno, da redni študijski program obiskuje 26 anketirancev, kar je 59 %, izredni študijski program pa 18, kar je 41 % skupnega števila anketiranih.



Slika 7: Odstotek rednih in izrednih študentov Nove univerze ($n = 44$)

Namen šestnajstega vprašanja je pridobitev informacije o študijskem uspehu anketirancev.. Rezultati, pridobljeni na podlagi odgovorov anketirancev, so prikazani na Sliki 8. Največje število anketirancev (20) ima povprečje študijskih ocen med 7,51 in 8,50, kar je 45 % celotnega vzorca ($n = 44$). Za njimi so anketiranci s povprečjem ocen med 8,51 in 9,51 (17), kar je 39 % celotnega vzorca; pet anketirancev ima povprečje nad 9,51 (11 %), najmanjša skupina (dva anketiranca, 5 %) pa ima povprečje do 7,50.



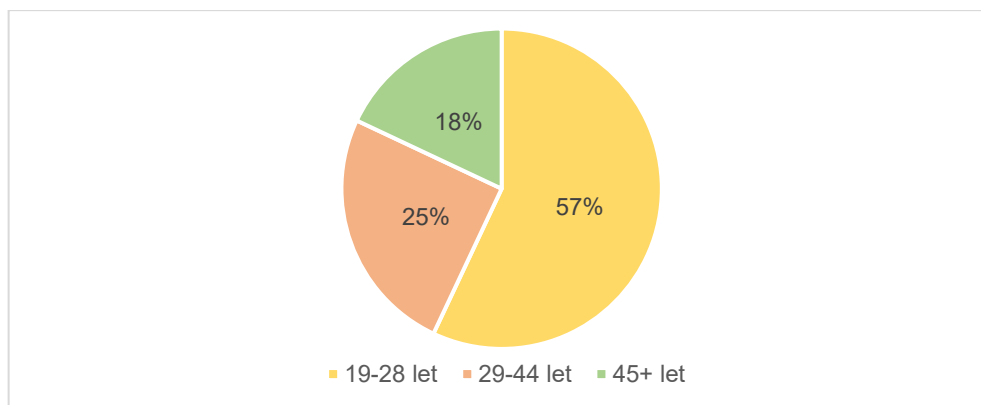
Slika 8: Povprečje študijskih ocen študentov Nove univerze ($n = 44$)

Pri odgovorih na to vprašanje smo poiskali vzročno posledično povezavo med študijskim uspehom, motivacijo za študij in izbiro oblike študijskega gradiva.

Informacije o generacijski pripadnosti študentov smo pridobili iz odgovorov na sedemnajsto vprašanje. Generacijsko pripadnost smo razdelili v tri skupine, in sicer:

- pripadnike generacije Z, kamor sodijo študentje, stari od 19 do 28 let,
- pripadnike t. i. generacije milenijcev, ki so stari od 29 do 44 let,
- pripadnike t. i. generacije X z morebitno vključitvijo generacije otrok blaginje (baby boomerjev), česar nismo točno definirali. V to skupino smo vključili vse študente, starejše od 45 let (Library of Congress, b. d.).

Največ anketirancev sodi med pripadnike t. i. generacije Z, in sicer 25, kar je 57 % celotnega vzorca ($n = 44$). Sledijo jim pripadniki t. i. generacije milenijcev – 11 anketirancev, tj. 25 % celotnega vzorca, in nazadnje pripadniki generacij X ter baby boomerjev – 8 anketiranih, kar je 18 % celotnega vzorca.



Slika 9: Starostna doba anketirancev (n = 44)

Na podlagi informacij o starosti anketirancev, prikazanih na Sliki 9, smo analizirali, ali in v kolikšni meri generacijska pripadnost vpliva na izbiro oblike vira v namene študija. Ta informacija nam lahko nakaže, v kateri smeri gredo uporabniške navade študentov in kaj nas kot knjižničarje čaka v prihodnosti.

4 RAZPRAVA

Po zaključeni analizi pridobljenih rezultatov raziskave bomo odgovorili na raziskovalna vprašanja in preverili točnost postavljenih hipotez.

1. Katero obliko virov študentje Nove univerze raje uporabljajo med študijskim procesom?

Odgovor na prvo raziskovalno vprašanje smo pridobili z analizo odgovorov na anketna vprašanja 2, 3 in 4. Vprašanja 5, 6 in 7 so se nanašala na uporabo podatkovnih baz kot elektronskih informacijskih virov.

Rezultati kažejo, da je večina anketirancev še vedno naklonjena tradicionalnim oziroma tiskanim oblikam informacijskih virov. Približno enakovreden delež študentov daje prednost elektronskemu gradivu ali pa navaja, da pri izbiri gradiva nimajo določenih nagnjenj. Z analizo odgovorov anketirancev na prvo vprašanje smo pridobili informacije, katera vrsta gradiva prevladuje pri izpolnjevanju študijskih obveznosti. To vprašanje smo namenoma postavili na začetek, da bi študente na prijazen način uvedli v vprašalnik. Rezultati so pokazali, da največ anketirancev uporablja zapiske s predavanj, skripte in prosojnice izvajalcev pedagoškega procesa, objavljene v spletni učilnici, ter obvezno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov. Le trikrat manjši delež študentov je navedel, da ustrezno literaturo išče samostojno

(Preglednica 1). Prav ta podatek lahko povežemo z medijsko in informacijsko pismenostjo ter motivacijo za študij. Elektronske vire anketiranci pogosteje uporabljajo pri samostojnem delu, kjer je iskanje ustreznih podatkov pogojeno z digitalno pismenostjo.

Zato smo primerjali odgovore glede na stopnjo študija in povprečje ocen (Preglednica 2). Domnevali smo, da imajo dodiplomski študentje najmanj samostojnega dela, doktorski pa največ, a rezultati kažejo drugače. Zapiske s predavanj, skripte in prosojnice največ uporabljajo magistrski študenti, ki pa so na dnu lestvice pri samostojnem iskanju literature – da to počnejo, jih je navedlo le 9 %. Analiza glede na povprečje ocen (Preglednica 3) je pokazala, da so prav študentje s povprečnim uspehom dober ali prav dober največkrat pokazali inertnost pri informacijskem vedenju, medtem ko so pričakovano najbolj aktivni doktorski študenti. To bi lahko bil tudi eden od razlogov za večjo uporabo tiskanih kot elektronskih virov. Iz odgovorov na tretje anketno vprašanje (Slika 1), smo spoznali razloge za izbiro določene oblike informacijskega vira. Prevladovali so argumenti v prid tiskanemu virom, med katerimi so anketiranci najpogosteje omenjali lažje učenje, možnost podčrtavanja in dopisovanja ter višjo koncentracijo. Kot negativne plati elektronskih virov so navajali fizične težave, kot so glavobol, bolečine v očeh in splošna utrujenost. Nekateri pa so kljub temu dali prednost elektronskim virom zaradi hitrejšega in enostavnejšega dostopa.

Glede na vseprisotnost tehnologije smo pričakovali višjo raven uporabe elektronskih virov, predvsem podatkovnih baz znanja, ki jih UKNU ponuja študentom. V drugem vprašanju je največ anketirancev (54 %) navedlo, da so podatkovne baze med študijem uporabili le nekajkrat, 14 % pa jih ni nikoli uporabilo. Redno jih uporabljajo predvsem doktorski študentje, medtem ko je uporaba na prvi in drugi stopnji medsebojno približno enaka. Pri odgovorih na šesto vprašanje so študentje ocenili, da so vmesniki podatkovnih baz večinoma razumljivi (89 %). Z odgovori na sedmo vprašanje smo zbrali podatke o uporabi podatkovnih baz znanja, ki jih ponuja UKNU, in nekaterih prostodostopnih baz (Preglednica 9). Na podlagi rezultatov smo ugotovili, da je najbolj uporabljen portal IUS-Info, ki je v slovenskem jeziku. Ker je v odgovorih na 8. vprašanje 32 % anketirancev kot pomemben dejavnik pri izbiri vira označilo jezik (raje izberejo vir v maternem jeziku kot v angleščini), lahko tudi to predstavlja enega od razlogov za izogibanje elektronskim virom.

Iz zgoraj navedenih rezultatov izhaja, da so študentje Nove univerze še vedno bolj naklonjeni uporabi tiskanih kot elektronskih virov. Iz tega izhaja, da je trditev iz prve hipoteze (H1:

Študentje Nove univerze so pri študijskem procesu bolj naklonjeni uporabi elektronskih kot tiskanih virov) netočna in smo jo iz tega razloga zavrgli.

2. Ali so prostorski in časovni dejavniki tisti, ki vplivajo na preference študentov pri izbiri informacijskih virov?

Na drugo raziskovalno vprašanje smo odgovorili z informacijami, pridobljenimi iz odgovorov na četrto anketno vprašanje. Anketirancem smo ponudili možnost, da na lestvici od 1 (sploh ne vpliva) do 5 (zelo vpliva) označijo, v kolikšni meri hitrost dostopa vpliva na izbiro informacijskega vira. Velik delež vprašanih (Preglednica 6) je označil, da je dejavnik hitrosti pri tem vprašanju vpliven oziroma zelo vpliven. Odgovore smo analizirali tudi glede na stopnjo študija (Preglednica 7), pri čemer je razvidno, da je hiter dostop najpomembnejši za dodiplomske študente. Ti večinoma pripadajo generaciji Z, ki jo zaznamuje visoka stopnja digitalne pismenosti. Kljub visokemu deležu tistih, ki so hitrost dostopa označili za zelo pomembno, je ta pri uporabnikih elektronskih informacijskih virov med anketiranci dokaj nizek.

3. Kako sta medijska in informacijska pismenost in motivacija za študij povezani z informacijskim vedenjem študentov Nove univerze?

Medijska in informacijska pismenost smo preverjali z več preprosto zastavljenimi vprašanji, na podlagi odgovorov pa smo okvirno ugotovili njeno raven pri študentih Nove univerze. Ker je medijska in informacijska pismenost razvejana na več področij življenja, smo jo poskušali dodatno povezati z motivacijo za študij, ki posredno vpliva na informacijsko vedenje študenta.

Pri četrtem vprašanju, kjer so študentje na Likertovi lestvici ocenjevali stopnjo strinjanja s trditvami, smo ponudili nekaj kriterijev, ki prek informacijskega vedenja kažejo tudi na raven medijske in informacijske pismenosti. Ti kriteriji so bili: znano avtorsko ime, zanesljivost in legitimnost informacij, privlačen in razumljiv slog pisanja ter privlačno grafično oblikovanje. Slednja dva dejavnika bolj izražata pomen forme kot pa vsebine informacije. Rezultati so pokazali (Preglednica 6), da je znano avtorsko ime uvrščeno med relativno pomembne, ne pa zelo pomembne dejavnike, saj se je največ anketirancev opredelilo za oceno 3 ali 4 na petstopenjski lestvici pomembnosti. Analiza po stopnjah študija (Preglednica 7) je pokazala, da največ pomena znanemu avtorstvu pripisujejo doktorski študentje, najmanj pa dodiplomski.

Privlačen in razumljiv slog pisanja se je izkazal za izjemno pomembnega na vseh stopnjah študija, saj je večina anketirancev ta kriterij označilo kot vpliven ali zelo vpliven. Kljub splošni izobraženosti o mehanizmi izbire informacij visoka ocena tega dejavnika prikazuje prednost oblike pred vsebino, kar bi lahko povezali tudi z motivacijo za študij, zato rezultatov ni smiselno posploševati. Podobno velja za kriterij privlačnega grafičnega oblikovanja, ki je bil označen kot pomemben pri dobri polovici anketirancev. Ta kriterij je imel nekoliko manjšo težo med doktorskimi študenti.

Na podlagi odgovorov na deveto anketno vprašanje smo še bolj konkretno raziskovali medijsko in informacijsko pismenost. Od treh ponujenih trditev so morali anketiranci izbrati tisto, ki najbolje opisuje njihov način ravnanja. Največji delež (48 %) jih je izbral trditev, da informacije iz gradiva primerjajo z informacijami iz drugih virov, da bi našli tehtne argumente proti obravnavanemu viru, ko ta ne ustreza njihovim prepričanjem ali predhodnemu znanju o določeni temi. Nekoliko manjši, a še vedno visok delež (39 %), je izbral možnost, da bi gradivo vseeno prebrali in ga kritično ovrednotili brez predsodkov (Preglednica 10). Na podlagi teh rezultatov lahko zaključimo, da med študenti obstaja zavedanje o mehanizmi vrednotenja informacij.

Še več podrobnosti o medijski in informacijski pismenosti in mehanizmi vrednotenja virov smo pridobili iz odgovorov na deseto anketno vprašanje (Preglednica 11), kjer smo študentom ponudili tri trditve, ki so jih morali ovrednotiti na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam). S prvo trditvijo smo želeli ugotoviti, kako emocionalni odziv na določeno vsebino vpliva na izbiro vira. Največ anketirancev je označilo, da ta dejavnik zelo vpliva, kar ni pozitivno niti z vidika medijske in informacijske pismenosti niti z vidika družboslovja nasploh. Druga trditev je bila zastavljena zelo preprosto in je preverjala selektivnost anketirancev glede izvora informacijskega vira. Postavili smo trditev, da je Wikipedija zanesljiv in v akademski sferi uporaben vir podatkov. Velika večina jo je ocenila z nestrinjanjem ali kategoričnim nestrinjanjem. Trditve ni nihče ocenil z oceno 5 (popolnoma se strinjam), kar kaže na kritičen odnos študentov do tega vira. Nazadnje smo preverili, v kolikšni meri anketiranci vrednotijo avtorstvo in reference kot pogoje za zaupanje informacijam. Trditev, da informacijam v viru zaupajo le, če so podkrepjene s podatki o avtorstvu in z referencami, je s stopnjama 4 in 5 ocenil visok delež anketirancev. To kaže na dobro razumevanje nekaterih osnovnih mehanizmi vrednotenja informacij.

Z vprašanjem motivacije, ki je pomemben dejavnik pri informacijskem vedenju, smo se ukvarjali v vprašanjih 11, 12 in 13. V enajstem vprašanju so anketiranci vrednotili trditev »Sem motiviran za študij« na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam). Zelo visok delež odstotek (Preglednica 12) je trditev označil kot točno oziroma popolnoma točno. Ker so motivi za študij različni, smo želeli pridobiti podrobnejši vpogled v to področje. V dvanajstem vprašanju smo zato ponudili možnost izbire več motivov. Odgovori anketirancev (Preglednica 13) na to vprašanje niso bili enoznačni, saj je bila izbira motivov precej raznolika. Glavni motivi, ki so izstopali, so bili zanimanje za znanstvena področja, ki jih ponuja izbrani študij, dobra zaposljivost oziroma napredovanje v službi (66 %) ter osebna rast in izboljšanje samopodobe ob pridobitvi naziva. Da bi rezultate dodatno osvetlili, smo v trinajstem vprašanju ponudili izbiro le med dvema glavnima motivoma: zanimanje za znanstveno področje študija in možnost dobre zaposlitve oziroma napredovanja v službi. Več anketirancev je izbralo drugo možnost in označilo, da jih bolj zanima dobra zaposlitev oziroma napredovanje kot pa samo znanstveno področje študija. Prav v tem bi lahko iskali razloge za dokaj pasiven odnos do uporabe elektronskih informacijskih virov, saj motiv za študij prihaja od zunaj (zaposlitev, kariera) in ne od znotraj (intrinzična motivacija).

Na podlagi odgovorov na drugo in tretje raziskovalno vprašanje lahko drugo in tretjo hipotezo potrdimo (H2: Ključni dejavniki, ki vplivajo na izbiro oblike vira, so takojšnja dostopnost, učne navade, medijska in informacijska pismenost, motivacija ipd.; H3: Študentje imajo relativno visoko stopnjo medijske in informacijske pismenosti in na podlagi te uspešno rešujejo svoje informacijske potrebe.).

4.1 PRIMERJAVA SORODNIH RAZISKAV Z UGOTOVITVAMI ŠTUDIJE O UPORABI ELEKTRONSKIH IN TISKANIH VIROV MED ŠTUDENTI NOVE UNIVERZE

Tenopir idr. (2019) ugotavljajo, da več kot 90 % anketirancev dostopa do elektronskih virov, a jih približno polovica raje bere tiskane oblike. Podoben vzorec se kaže tudi pri študentih Nove univerze, razlike pa so v načinu iskanja: medtem ko raziskovalci večinoma iščejo vire na spletu, študentje Nove univerze takšne iniciative ne prikazujejo v tolikšni meri. Pomembno je poudariti, da se raziskovalci iz raziskave avtorjev Tenopir idr. pogosto ne zavedajo, da dostop do podatkovnih baz omogočajo knjižnice. To bi lahko bil tudi razlog za manjšo uporabo podatkovnih baz pri študentih Nove univerze – pomanjkljivo poznavanje prednosti in možnosti,

ki jih te ponujajo. Naše raziskave dodatno kažejo, da motivacija močno vpliva na širšo in poglobljeno raziskovalno dejavnost.

Chen idr. (2014) ugotavljajo, da je branje tiskanih virov nekoliko učinkovitejše, medtem ko pri globokem razumevanju ni razlik. Anketiranci v naši raziskavi prav tako poudarjajo prednosti tiskanih virov pri učenju, vendar hkrati kot slabosti e-virov omenjajo utrujenost, glavobole in pomanjkanje koncentracije.

Botturi idr. (2025) pri raziskavi LOIS ugotavljajo, da mladostniki pogosto uporabljajo zgolj minimalne iskalne strategije, kar odraža nizko digitalno samoiniciativnost. Podobne vzorce opazamo tudi pri študentih Nove univerze, ki se pogosto zadovoljijo z gradivom, do katerega najlažje dostopajo. Rezultati raziskave LOIS se povezujejo z našo hipotezo, da je hitrost dostopa do informacij ključna. Tako kot pri raziskavi LOIS tudi pri študentih Nove univerze opazamo, da je digitalna kompetenca sicer prisotna, a je medijska in informacijska pismenost pogosto površna.

5 ZAKLJUČEK

Rezultati raziskave so pokazali, da kljub vseprisotni digitalizaciji študentje Nove univerze še vedno pogosto posegajo po tradicionalnih, tiskanih virih. Najraje uporabljajo zapiske, skripta in gradiva predavateljev, medtem ko je samostojnega iskanja literature manj, zlasti pri magistrskih študentih. Elektronski viri, predvsem podatkovne baze, ostajajo premalo izkoriščeni, pri čemer igrajo pomembno vlogo jezikovne ovire in vmesniki, ki jih študentje kljub temu ocenjujejo kot razumljive. Ugotovili smo tudi, da na izbiro informacijskih virov pomembno vplivajo prostorski in časovni dejavniki, predvsem hitrost dostopa do informacij, kar pride še posebej do izraza pri dodiplomskih študentih. Kljub temu pa to ne pomeni nujno večje rabe elektronskih virov, saj je pri odločitvah še vedno opazen vpliv učnih navad in preferenc do tiskane oblike gradiva. Rezultati so pokazali tudi, da imajo študentje razmeroma dobro razvito medijsko in informacijsko pismenost in razumevanje mehanizmov vrednotenja informacij, čeprav se pri delu pogosto osredotočajo na formo (slog pisanja, grafična podoba), vpliv pa ima tudi emocionalni odziv na vsebino. Motivacija za študij se je izkazala kot pomemben dejavnik informacijskega vedenja – prevladuje zunanja motivacija (zaposlitev, kariera), medtem ko intrinzična motivacija (zanimanje za znanstveno področje) nekoliko zaostaja. To lahko pojasni nižjo stopnjo aktivnega iskanja in uporabe elektronskih virov.

Na podlagi rezultatov smo tako lahko potrdili drugo in tretjo hipotezo, prvo pa smo zavrnili. Izsledki raziskave potrjujejo, da na informacijsko vedenje študentov vpliva kombinacija dostopnosti, učnih navad, medijske in informacijske pismenosti in motivacije, hkrati pa nakazujejo, da bi lahko z večjim poudarkom na razvijanju samostojnega dela, digitalnih kompetenc in spodbujanju notranje motivacije povečali uporabo elektronskih informacijskih virov in s tem okrepili kritično ter aktivno informacijsko vedenje študentov Nove univerze. V prihodnje zato priporočamo okrepljeno promocijo podatkovnih baz in drugih elektronskih virov, večjo vključenost predstavitve knjižničnih storitev v študijski proces ter sistematično izobraževanje študentov o načinih iskanja, vrednotenja in uporabe informacij. S tem bi lahko študentom olajšali dostop do kakovostnih virov, okrepili njihovo samostojnost pri raziskovalnem delu in prispevali k večji uporabi elektronskih informacijskih virov.

6 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA

- Ambrožič, M. (2005). Anketna metoda. V A. Šauperl (ur.), *Raziskovalne metode v bibliotekarstvu, informacijski znanosti in knjigarstvu* (str. 23–52). Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.
- BibSiSt – razvid knjižnic*. (b. d.). Narodna in univerzitetna knjižnica.
<https://bibsist.si/Razvid?q=&vrsta=visoko%C5%A1olska+knji%C5%BEnica&kraj=&sort=ImeKnjiznice&pageNumber=7>
- Botturi, L., Addimando, L., Hermida, M., Bouleimen, A., Beretta, C. in Giordano, C. (2025). Exploring online search behaviors for information literacy education. *Journal of Media Literacy Education*, 17(1), 34–57. <https://doi.org/10.23860/JMLE-2025-17-1-3>
- Chen, G., Cheng, W., Chang, T., Zheng, X. in Huang, R. (2014). A comparison of reading comprehension across paper, computer screens, and tablets: does tablet familiarity matter? *Journal of Computers in Education*, 1, 213–225.
<https://doi.org/10.1007/s40692-014-0012-z>
- de Brasdefer, M. (2025). *Rethinking information literacy in the AI and open knowledge era*. IFLA Section Information Literacy. <https://repository.ifla.org/items/3949f571-3f27-4e99-96cf-f41b92d57d05>

- Dervin, B. (2015). Dervin's sense-making theory. V M. Al-Suqri in A. Al-Aufi (ur.), *Information seeking behavior and technology adoption: theories and trends* (str. 59–80). IGI Global Scientific Publishing. <https://doi.org/10.4018/978-1-4666-8156-9.ch004>
- Digital Literacy*. (b. d.). American Library Association. <https://literacy.ala.org/digital-literacy/>
- Gonnet, J. (1998). *Obrazovanje i mediji*. Clio.
- ISBD(ER): mednarodni standardni bibliografski opis elektronskih virov*. (2000). Narodna in univerzitetna knjižnica.
- Johnson, S., Evensen, O. G., Gelfand, J., Lammers, G., Sipe, L. in Zilper, N. (2012). *Key issues for e-resource collection development: a guide for libraries*. International Federation of Library Associations and Institutions. <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/acquisition-collection-development/publications/Electronic-resource-guide.pdf>
- Kanič, I., Leder, Z., Ujčič, M., Vilar, P. in Vodeb, G. (2009). *Bibliotekarski terminološki slovar*. Zveza bibliotekarskih društev Slovenije; Narodna in univerzitetna knjižnica.
- Koncilja, K. (9. 5. 2019). Jeremy Rifkin: tretja industrijska revolucija prinaša internet stvari. *Finance*. <https://www.finance.si/clanki/jeremy-rifkintretja-industrijska-revolucija-prinasa-internet-stvari/a/8935675>
- Kepic Mohar, A. (2023). Od knjige k zaslonu, od zaslona h knjigi?. V J. Vogel (ur.), 59. *seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Slovenski jezik, literatura, kultura in digitalni svet(ovi): 3.-14. 7. 2023* (str. 49–58). Založba Univerze v Ljubljani.
- Koren Ošljak, K., Šušteršič, N. in Tašner, V. (2022). Formiranje medijske pismenosti mladih na presečišču družine, šole in vrstniških skupin. *Družboslovne razprave*, 38(100), 55–84.
- Library of Congress. (b. d.). *Guides*. <https://guides.loc.gov/consumer-research/market-segments/generation>
- Wylson, C., Grizzle, A., Tuazon, R., Akyempong, K. in Cheung, C. (2011) *Media and information literacy curriculum for teachers*. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000192971>
- Merila in kazalci informacijske pismenosti v visokem šolstvu*. (2010). Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.
- Nova univerza. (b. d.). *Baze znanja*. <https://www.nova-uni.si/knjiznica/koristne-povezave/baze-znanja/>
- Potter, J. (2011). *Medijska pismenost*. Clio.

Pravilnik o razvidu knjižnic. (2017). *Uradni list RS*, št. 74/2017.

Radojković, M in Miletić, M. (2005). *Komuniciranje, mediji i društvo*. Učiteljski fakultet.

Repozitorij samostojnih visokošolskih in višješolskih izobraževalnih organizacij – statistika

ReVIS. (b. d.). <https://revis.openscience.si/Statistika.php?lang=slv>

Stipišić, J. (1972). *Pomoćne povijesne znanosti v teoriji in praksi*. Sveučilište u Zagrebu.

Svetilniki informacijske družbe: aleksandrijska izjava o informacijski pismenosti in

vseživljenjskem učenju. (2005). International Federation of Library Associations and

Institutions. <https://repository.ifla.org/rest/api/core/bitstreams/778094f5-9456-4711-9811-f2efff13ed4f/content>

Tenopir, C., Christian, L. in Kaufman, J. (2019). Seeking, Reading, and Use of Scholarly Articles: An International Study of Perceptions and Behavior of Researchers.

Publications, 7(1), 1–23. <https://doi.org/10.3390/publications7010018>

Univerzitetna knjižnica Nove univerze. (2025). *Samoevalvacijsko poročilo Univerzitetne knjižnice Nove univerze za leto 2024*.

Van der Weel, A. (2014). *Spreminjanje naše besedilne zavesti: na poti k digitalnemu redu znanja*. Cankarjeva založba.

Vilar, P. (2005). Informacijsko vedenje: modeli in koncepti. *Knjižnica*, 49(1-2), 77–104.

Wilson, T. D. (1999). Models in information behavior research. *The Journal of*

Documentation, 50(3), 249–270. <https://doi.org/10.1108/EUM00000000007145>

Priloga 1: Anketni vprašalnik

Spoštovani študentje Nove univerze!

Sem Sanja Stepanović, bibliotekarka Univerzitetne knjižnice Nove univerze (v nadaljevanju UKNU). V okviru naloge za bibliotekarski izpit raziskujem uporabniške navade študentov Nove univerze pri uporabi tiskanih in elektronskih virov. V ta namen vas prosim za izpolnjevanje anonimne ankete, kar vam bo vzelo največ 10 minut časa. Za vložen trud, čas in dobro voljo se vam vnaprej najlepše zahvaljujem.

Opomba: v anketnem vprašalniku je uporabljena moška slovnična oblika kot nevtralna oblika, ki se nanaša na moški in ženski spol.

Q1 - Katero vrsto gradiva uporabljate v študijske namene?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Zapiske s predavanj
- ☐ Skripte in prosojnice predavateljev, naložene na spletni učilnici
- ☐ Obvezno literaturo, predpisano s strani nosilcev predmetov
- ☐ Priporočeno literaturo s strani nosilcev predmetov
- ☐ Ustrezno literaturo iščem sam

Q2 - Katero obliko gradiva rajši uporabljate?

- ☐ Tiskano gradivo (knjige, revije, ipd.)
- ☐ Elektronsko gradivo (e-knjige, e-revije, spletni portali, ipd.)
- ☐ Nimam točno določenih preferenc

Q3 - Če za to obstaja konkreten razlog, ga prosimo navedite.

Q4 Prosimo vas, da na lestvici od 1 do 5 označite, koliko določeni dejavniki vplivajo na vašo izbiro literature. 1- sploh ne vpliva 2 - ne vpliva 3 - niti vpliva, niti ne vpliva 4 - vpliva 5 - zelo vpliva 0 - ne vem

	1	2	3	4	5	0
Cena	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Znano avtorsko ime	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hiter dostop	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zanesljivost in legitimnost informacij	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jezik (Raje npr. izberem vir v maternem jeziku, kot v angleščini)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Privlačen in razumljiv slog pisanja	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Privlačno grafično oblikovanje (velikost črk, grafični prikazi, tabele, fotografije, ipd.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q5 - Ali uporabljate spletne podatkovne baze v namen študija?

- ☐ Da
- ☐ Uporabil sem jih le nekajkrat
- ☐ Ne

Q6 Zakaj ne uporabljate podatkovnih baz?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Nisem seznanjen z obstojem podatkovnih baz
- ☐ Ni mi povsem jasno, kako delujejo
- ☐ Drugo:

Q7 - Katere podatkovne baze najraje uporabljate v študijske namene?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Sage journals
- ☐ Scopus
- ☐ EBSCO Military and Government Collection
- ☐ EBSCO Academic Search Premier
- ☐ Open Science - nacionalni portal odprte znanosti
- ☐ Springer Nature Link
- ☐ IUS-INFO
- ☐ ReVIS (Repozitorij samostojnih visokošolskih in višješolskih izobraževalnih organizacij)
- ☐ RUL (Repozitorij Univerze v Ljubljani)
- ☐ Taylor & Francis
- ☐ JSTOR
- ☐ Google Scholar
- ☐ Drugo:

Q8- Ali so za vas vmesniki podatkovnih baz enostavni za uporabo?

- ☐ Da
- ☐ Da, vendar postajajo bolj in bolj zapleteni
- ☐ Ne

Q9 - Prosimo vas, da označite ustrezno trditev: Če med pripravo za izpolnjevanje študijskih obvezosti (priprava na izpit ali pisanje seminarske naloge) najdem vir, ki ne ustreza mojim prepričanjem ali dotedanjemu znanju znotraj določene tematike ...

- ☐ gradivo vseeno prebem, ga kritično ovrednotim brez predsodkov. Če se mi vir zdi ustrezen, ga bom uporabil ne glede na količino dela, ki bo ta izbira terjala.
- ☐ informacije iz gradiva primerjam s tistimi iz drugih virov (v upanju, da bom našel tehtne argumente proti tem viru).
- ☐ vir preprosto ignoriram, saj bi nasprotna stališča zahtevala dodatno vložen čas in trud za prilagoditev znanja oziroma napisanega (če gre za seminarsko nalogo).

Q10 Prosimo vas, da na skali od 1 do 5 označite resničnost trditve: 1- sploh se ne strinjam 2 - ne strinjam se 3 - niti se strinjam, niti se ne strinjam 4 - strinjam se 5 - popolnoma se strinjam 0 - ne vem

	1	2	3	4	5	0
Emocionalni odziv na določeno vsebino (npr. s področja politike ali religije) lahko vpliva pri izbiri vira.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wikipedija je zanesljiv in v akademski sferi uporaben vir.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informacijam v viru zaupam le, če je ta podkrepjen s podatki o avtorstvu in z referencami.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q 11 Prosimo vas, da na skali od 1 do 5 označite resničnost trditve: 1- sploh se ne strinjam 2 - ne strinjam se 3 - niti se strinjam, niti se ne strinjam 4 - strinjam se 5 - popolnoma se strinjam

	1	2	3	4	5	0
Sem motiviran za študij.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q12 Kaj vas je spodbudilo k vpisu študija?

Možnih je več odgovorov.

- ☐ Zanimanje za znanstvena področja, ki jih ponuja izbrani študij
- ☐ Osebna rast in lastna samopodoba pri pridobitvi naziva
- ☐ Dobra zaposljivost ali napredovanje v službi
- ☐ Nisem vedel, kaj naj vpišem
- ☐ Drugo:

Q13 Prosimo, označite ustrezno trditev:

- ☐ Znanstveno področje mojega študija me bolj zanima kot možnost zaposlitve oziroma napredovanja v službi.
- ☐ Možnost dobre zaposlitve oziroma napredovanja v službi me bolj zanima kot znanstveno področje mojega študija.

Q14 Stopnja študija, ki ga obiskujete:

- ☐ prva stopnja (dodiplomski študij)
- ☐ druga stopnja (magistrski študij)
- ☐ tretja stopnja (doktorski študij)

Q15 Način študija:

- ☐ redni
- ☐ izredni, ob delu

Q16 Kakšno je povprečje vaših izpitnih ocen?

- ☐ 6,00-7,50
- ☐ 7,51-8,50
- ☐ 8,51-9,50
- ☐ 9,51-10,00

Q17 V katero starostno skupino spadate?

- ☐ 19-28 let
- ☐ 29-44 let
- ☐ 45 let in več

Odgovorili ste na vsa vprašanja v tej anketi. Hvala za sodelovanje.